Turistický magazín

ročník XX | listopad–prosinec 2026 | číslo vydání 172

ZDARMA

KAM po Česku

www.kampocesku.cz

„Je zajímavé, že lidé potřebují nejrozmanitější rady pro život a že většina sama nemyslí, ale čeká na nějakou radu.“
-Jaroslav Hašek-

O Vánocích vedou všechny cesty domů

MKMONT ILLUMINATIONS®

Český výrobce vánoční výzdoby, dekorací a osvětlení

VÁNOCE, ZA KTERÝMI SE CESTUJE

Proměňujeme česká města a obce v místa plná světla, radosti a nezapomenutelných zážitků.

*Vánoční atmosféra v Chomutově
(snímek z našeho archivu)

ČESKÁ VÝROBA

ORIGINÁLNÍ DESIGN

RADOST PO CELÉM ČESKU

vanocni vyzdoba .cz

NAVŠTIVTE NÁŠ E-SHOP

www.vanocnivyzdoba.cz

www.mkmont.cz

+420 474 316 731

info@mkmont.cz

Milí čtenáři,

listí zlátne a zvolna se snáší na dušičková místa, která vyprávějí své příběhy o našich předcích. Čím starší, tím dokonalejší učebnicí dějepisu nebo místopisu tato místa jsou. Jen se musíme naučit v nich číst. Až letos půjdete o Dušičkách nebo před Vánoci na některá z takových míst za vzpomínkami na blízké či známé, sledujte symboliku náhrobků i sdělení na nich. Existují stezky, které vás dovedou k slavným, významným, a hlavně i k zapomenutým předkům. Na místa zahalená rouškou tajemství dávných příběhů nebo opředená pověstmi. Oceníte klid i poučení. V čase, kdy se brzy stmívá, mohou tato místa působit na někoho strašidelně, ale nebojte se, skutečné nebezpečí čeká až tam někde venku. Navíc vás tudy povedou láskyplná světýlka mnoha svíček.

V prosinci za vámi budou také chodit s dary. Například 24. prosince to bude Ježíšek. Předtím ale přijde s dary Mikuláš, anděl a čert. Mikuláš skutečně žil a anděl je v Novém zákoně poslem Božím, jako archanděl Gabriel, co zvěstoval Panně Marii v Nazaretu, že počne a porodí Božího syna Ježíše. V naší mikulášské trojici má anděl roli jinou, roli ochránce dětí před čertovským pokusem o únos do pekla. Novozákonní čert (Ďábel, Satan) je padlý anděl a ztělesnění zla. Kdežto čert český rohatý s ocasem a kopytem je v mikulášské trojici bytost zastrašující. Jakmile ale zachrastí řetězy, odříká své „blll blll blll", poťouchle procedí „chi chi chi" a odchází s prázdným pytlem. Obchůzka Mikuláše, anděla a čerta, to je ale hlavně bohulibý lidový zvyk, provázený dětským napětím, jež vrcholí ochotou zlobilů odříkat i básničku. Tato trojice nemá biblický základ, patří výhradně do pohádek, kde s čerty nejsou žerty, anděl varuje peklo před nebeskou jízdou a „nakonec dobro zvítězí a všechny ty zlé si vezme čert".

Závěr roku tradičně přináší výlety k spánku uloženou krajinou a akce v čase adventním. V pondělí 2. 11. je to Památka zesnulých, v úterý 17. listopadu adrenalin na Národní. Potom nás čeká neděle 29. 11., první neděle adventní a tradiční rozsvícení stromečků na našich náměstích. Tím se navodí jedinečná atmosféra našich náměstí, která přiláká malé i velké. Koledy, betlémy, výstavy, koncerty a programy, ale i tržiště provoněná skořicí a jehličím. Chybět nebudou pochutiny svařené, uvařené, upečené či smažené. V pondělí 21. 12. nastane zimní slunovrat. Ve čtvrtek 24. 12. bude Ježíšek rozdávat dárky, věřím, že všude a všem. Svítit mu k tomu bude vánoční superměsíc. Po svátcích (25. 12. Narození Páně, 26. 12. svátek sv. Štěpána a letos v neděli 27. 12. svátek Svaté rodiny) to bude už jen silvestr – a ten si každý slavte po svém. Klidný a ve zdraví prožitý závěr roku. Na počtenou v roce příštím.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází elektronicky 27. 10. 2026

KAM vybírá z obsahu

Vánoce ukryté ve Slaném 9

Advent v Hornickém muzeu Příbram 11

Advent v Českých Budějovicích 13

Advent v Plzeňském kraji: 15

Adventní čas v Klášterci nad Ohří 18

Architekt spojení Škody a VW 19

Adventní koncerty v kostele sv. Petra a Pavla v Březně **SOUTĚŽ** 22

Kouzlo Vánoc v Rychnově nad Kněžnou 23

Betlém osobností Ústí nad Orlicí 26

SOUTĚŽ o tři víkendové pobyty 28

Adventní Zlín letos ovládnou kováři 31

KAM po Česku
www.kampocesku.cz

KAM po Česku (měsíčník)

vydává v ČR: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o. | Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3
IČ: 04892232 | **DIČ:** CZ04892232 | **datová schránka:** c67rch4
tel.: +420 222 944 816–7 | **e-mail:** redakce@kampocesku.cz | www.kampocesku.cz
registrováno: MK ČR E 17865 | ISSN 1802-8640

grafický návrh, zlom a předtisková příprava: KAM po Česku

tisk: Triangl, a. s.

distribuce pro předplatitele: jménem vydavatele zajišťuje ADISERVIS s.r.o.

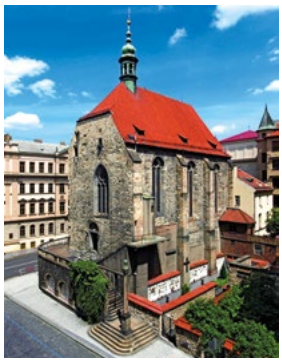
foto na titulní straně: České Budějovice © MgA. Aleš Motejl

Zasláním příspěvku nebo díla dává zasilatel souhlas vydavateli k jeho šíření v tištěné i elektronické podobě. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.

© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Na Zderaze (845 let)

V době svého vzniku byl zdejší kostel na okraji tehdejší Prahy. Dnes ho najdeme v širším centru Prahy na rohu ulic Resslovy a Dittrichovy.

Kostel sv. Václava na Zderaze

foto © https://encyklopedie.praha2

Osada Zderaz je velmi stará a svůj název odvozuje od jména dávného vlastníka Zderada. V letech 1180–1190 osadu vlastnili šlechtici Kojata a Všebor, kteří věnovali svůj majetek řádu křižovníků. Jako náhradu za farní kostel převedený na řád dali postavit nový románský kostel. V archivech se dochovala zpráva z roku 1278 o tom, že kostel byl 26. listopadu 1181 slavnostně vysvěcen pražským biskupem Valentinem. Kostel prošel mnoha úpravami, začátkem 19. století fungoval jako trestnice, ale poté byl opět vysvěcen.

-babok-

KAM na výlet s JARMILOU HALDOVOU

Výtvarnice Jarmila Haldová

Jarmila Haldová, rozená Havlíková, se narodila 3. prosince 1951 v Praze. Absolvovala Gymnázium Jana Nerudy a v roce 1975 se rodina přestěhovala do Sedloňova v Orlických horách. Postupně vytvářela dřevěné plastiky s dětskou tematikou, soubor bohů z řecké mytologie, vysoustružené kolorované postavy z oper W. A. Mozarta nebo postavy z Babičky. V 90. letech se věnovala dřevořezbám, reliéfům, loutkám, betlémům, malbám, grafice i botanické ilustraci. V roce 1997 započala s tvorbou dřevěných reliéfů českých panovníků. Dodnes tvoří, je aktivní v rámci obce jako kronikářka a na umělecký důchod nepomýšlí. KAM by pozvala naše čtenáře na výlet?

Jistě do Sedloňova. Je to poklidný kout pro rodiny s dětmi v chráněné krajinné oblasti, se dvěma přírodními rezervacemi a také místní pamětní síní s historií obce a malou galerií. V nedalekém zámku v Kvasinách jsem vytvořila expozici naší rodinné loutkářské tradice. Moje betlémy můžete celoročně vidět v muzeu v Novém Městě nad Metují a na městském úřadě v Rychnově nad Kněžnou. Orlické hory jsou pro návštěvníky atraktivní i v zimě pro vyznavače zimních sportů, zvláště pro běžkaře. A právě naše obec Sedloňov se může pochlubit prvním lyžařským závodem v Orlických horách v r. 1897, který každoročně připomínáme závodem lyžníků na závěr zimní sezony.

Děkuji Vám za rozhovor a přeji jen vše dobré v tvorbě, životě i k blížícím se půlkulatým narozeninám.

Luděk Sládek

Sedloňovský betlém 2025

foto © archiv Jarmily Haldové; https://sedlonov.cz

Reformy Přemysla Otakara II. (760 let)

Na sněmu v Praze byly 30. listopadu 1266 vyhlášeny některé reformy, jež se týkaly pokusu o sjednocení měr a vah nebo trestnosti padělání mincí.

Brakteát Přemysla Otakara II., byl ražen 1253–1278

Nepoctivce v českých zemích chtěl omezit už český král **Přemysl Otakar II.**, který roku 1268 vydal královské míry a postupně také reformoval mincovnictví. Jeho první reformní úprava je datována přibližně do roku 1253, druhá reforma mezi léta 1261 a 1262 a třetí nejvýznamnější do roku 1268. V Čechách nechává Přemysl Otakar II. razit stříbrné střední brakteáty o průměru 27–28 mm a malé brakteáty o průměru 18 mm.

Brakteát Přemysla Otakara II., novoražba

-mf-

Dopisy čtenářů

Dobrý den, pane šéfredaktore, možná se mýlím, ale v posledním říjnovém čísle časopisu KAM po česku byla na str. 14 otázka: Kolik schodů se musí vystoupat na Bismarckovu rozhlednu na vrchu Háj? Byly tam uvedeny tři možnosti: a) 192, b) 122, c) 132. Z dostupných pramenů jsem však zjistil, že tato rozhledna má jenom 72 schodů! Nedošlo k nějakému omylu či záměně s některou ze dvou dalších Bismarckových rozhleden? Děkuji Vám za odpověď. Rostislav Novák, Třebíč

Krásný podvečer, pane Nováku, děkuji za Vaši připomínku i smysl pro detail v dané soutěži. Máte pravdu, jedná se opravdu o jinou Bismarckovu rozhlednu.

Ovšem k omylu nedošlo na naší straně. Našel jste Bismarckovu rozhlednu, ale na Zelené hoře u Chebu, která je opravdu vysoká 18 m a na její vyhlídkovou plošinu vede 72 schodů. Naše soutěž se ale ptá na rozhlednu Bismarckovu na hoře Háj. Přeji hezký zbytek dne a srdečně zdravím do Třebíče.

Dobrý den, narazila jsem na Vaše stránky, kde uvádíte, že je v příkopu zákupského zámku chován medvěd hnědý. Nevím, odkud čerpáte informace, ale chtělo by to trochu aktualizace. Medvěd tam již řadu let není. Zbytečně jsou pak turisté zklamaní. S pozdravem Orságová

Milá paní Orságová, děkuji za připomínku, nicméně pokud jste takto pozorná, jistě jste si všimla, že se jedná o archivní článek z roku 2011, tedy 15 let starý. To změnit neumíme a není to otázka aktualizací. Na odlehčení mi dovolte jednu informaci. Zámek přece stále má svého medvěda, jen je nyní dřevěný. Když medvěd hnědý Medoušek (1993–2019) odešel, zámek se rozhodl nahradit jej na jeho památku uměleckou řezbou medvěda Dřevouška.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Obrázek nám poslal návštěvník jednoho zámku v Čechách

Konstruktér z období páry (210 let)

František Mařík se narodil 25. listopadu 1816 v Březnici, kde se v otcově dílně vyučil zámečníkem. Na přelomu 30. a 40. let 19. století sbíral první profesní zkušenosti na Zbraslavi a v Praze, v zámečnické dílně Aloise Juppy.

Lokomotiva ČSD 310.0

V roce 1840 se oženil, žil v Březnici a poté se přestěhoval do Prahy (1845). Byl svědkem příjezdu 20. 8. 1845 první vlakové soupravy na nádraží Severní státní dráhy (dnes Masarykovo). Lokomotivy mu učarovaly. Opustil místo mistra v zámečnické dílně a stal se dělníkem v železničních dílnách. Naučil se slušně francouzsky (opravy a revizi dělali Francouzi a Belgičané). Samostudoval fyziku, mechaniku, matematiku a vylepšil kompresi na belgické lokomotivě NStB Cokerill. Byla mu nabídnuta pozice dílenského mistra, ale odmítl a v 50. letech 19. století dostal práci u německé spojovací dráhy, která stavěla železnici z Pardubic přes Hradec Králové, Josefov a Starou Paku do Turnova (1857–1858), následně do Liberce (1859). Pracoval v josefovských drážních dílnách, poté v Liberci. Udělal úpravy na německých lokomotivách firmy Maffei, když osadil hřídel tak, že stroj mohl překonat výškové body trati podhůřím Jizerských hor a Krkonoš. V letech 1866–1872 pracoval se syny, kteří měli inženýrské vzdělání, Václavem (1849–1926) a Bohuslavem (1854–1929), na novém modelu lokomotivy odvozeném od lokomotiv německé firmy Maffei. František Mařík zemřel 10. 11. 1893 v Praze a pohřben byl na Olšanských hřbitovech. Synové dělali pro ČKD a stáli u vzniku naší první lokomotivy NA ZDAR, typ c. k., označení státních drah 97 a ČSD jako 310. 0.

Josef Grof

foto © www.aukro.cz

Bořivoj II. kníže (925 let)

Břetislav II. na Velikonoce 1099 na dvorském sjezdu v Řezně označil svého mladšího bratra Bořivoje za svého dědice i nástupce.

Bořivoj II. na malbě ve znojemské rotundě sv. Kateřiny, asi 1134

Porušil tak zaběhlý stařešinský řád a vnesl mezi Přemyslovce napětí a sváry. Roku 1097 Břetislav zajal a uvěznil Oldřicha Brněnského, nejstaršího Přemyslovce. Po Břetislavově smrti v prosinci 1100 nastoupil na trůn Bořivoj. Situace se vyhrotila v roce 1101, kdy Oldřich Brněnský vojensky vytáhl do Čech, avšak neuspěl u Malína. Bořivoj pro zklidnění situace ustoupil, Oldřichovi vrátil brněnský úděl a jeho bratrovi Litoldovi Znojemsko.

-liban-

foto © Wikimedia Commons, autor Jakub Drlík

Jan Otto – předchůdce Wikipedie (185 let)

Kdo by neznal Jana Ottu a jeho slovník. Geniální nápad dostal ve svých 47 letech. Kromě toho byl ale i knihkupcem, nakladatelem a vydavatelem.

Narodil se 8. listopadu 1841 v Přibyslavi v chudších poměrech. Školní docházku ukončil ve 13 letech, vyučil se kupcem, ale pracovat začal v tiskárně. Tím nasměroval svůj další osud. Ke své pracovitosti a ctižádostivosti „přidal" výhodný sňatek (1869) s dcerou zámožného nakladatele Jaroslava Pospíšila. Časem se osamostatnil a převzal nakladatelství a knihkupectví Grégr (1871) na Václavském náměstí. Vydával literaturu všeho druhu, četbu kratochvilnou, časopisy, odborné publikace za dostupné ceny, ale také české překlady německých odborných knih. Jeho nejslavnější dílo začalo vycházet roku 1888. Uvědomil si totiž, že prakticky neexistuje český naučný slovník, a pustil se do práce. Otto platil odborníky vytvářející jednotlivá hesla. Rozsáhlá encyklopedie vycházela postupně od roku 1888 podle abecedy, poslední díl spatřil světlo světa roku 1909. Mezi tvůrci hesel najdeme i T. G. M. Slovník postupem let obsáhl 150 až 200 tisíc hesel a před nástupem moderních technologií byl největší českou encyklopedií. Relativně nedávno ho předstihla až Wikipedie. Jan Otto byl členem mnoha spolků (např. Sokola), působil ve výborech pro stavbu Národního divadla a pro přípravu Zemské jubilejní výstavy. Vedl bohatý společenský život a získal mnohá vyznamenání. Zemřel 29. 5. 1916 a po impozantním pohřbu byl pochován na Vyšehradě.

Jan Otto, obraz Václava Brožíka, detail, 1893

Ottův slovník naučný

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Skot a Wiki-VR

Železný a zlatý (765 let)

Přemysl Otakar II. (1233 – 26. 8. 1278) byl pátý český král, markrabě moravský i kraňský, rakouský, štýrský a korutanský vévoda z rodu Přemyslovců. Na českého krále byl korunován až řadu let po skutečném nástupu k moci.

Přemysl Otakar II. jako moravský markrabě, Gelnhausenův kodex

Vládnout na zkušenou se učil jako moravský markrabě a poté byl zvolen vévodou rakouským. Volbu stvrdil sňatkem s Markétou Babenberskou, ale udržet vládu bylo těžké. Navíc z Uher sílily nájezdy Bély IV. Arpádovce usměrnil v bitvě u Kressenbrunnu (1260), ale stvrdit mír musel – po rozvodu s Markétou – sňatkem s vnučkou Bély IV. Kunhutou. Jeho korunovace na českého krále a královny Kunhuty na českou královnu proběhla o svátku Narození Páně, 25. prosince 1261, v kostele na Pražském hradě.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

1. 11. 1781 (245 let)
Patent o zrušení nevolnictví Josefa II. pro české země o ukončení tělesného poddanství neboli člověčenství a jeho nahrazení mírným poddanstvím podle příkladu zemí rakouských. Dal poddaným právo bez povolení vrchnosti odejít z panství, uzavřít manželství, studovat a učit se řemeslům.

1. 11. 1786 (240 let)
Císař Josef II. zahájil moderní kodifikaci občanského práva vydáním prvního dílu tzv. **josefínského občanského zákoníku** v listopadu 1786. Císař nechal vydat pouze I. díl, který se věnoval právu osobních a rodinných vztahů, rodičům a dětem, poručenství a opatrovnictví.

14. 11. 1926 (100 let)
Český fotograf **Jaroslav Skála** se narodil 14. 11. 1926 v Ústí nad Labem († 19. 9. 2010). Vyučil se v ateliéru Arna Paříka v Praze a absolvoval Pokračovací grafickou školu. Převážně se živil reklamními snímky pro cirkus Apollo. V letech 1969–1976 předsedal Klubu českých fotoreportérů.

17. 11. 1421 (605 let)
„Na sněmu brněnském, od císaře **Zigmunda** svolaném, stavové moravští… odpřisáhli se čtyř pražských artykulův i veškerého učení husitského." „Císař **Zigmund** v Medioláně železnou korunou korunován (25. 11. 1431)". (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 948 a 964)

17. 11. 1951 (75 let)
Ustavení **Svazu protifašistických bojovníků**, jednotné a celostátní organizace účastníků domácího a zahraničního odboje. Tento krok představoval završení poválečné centralizace a politického sjednocení odbojových spolků pod přímou kontrolou komunistického režimu a Národní fronty.

Cestovatel, misionář (150 let)

Martin Bohdan Lány se narodil v Černilově 10. listopadu 1876. Byl příslušníkem černilovské větve hornouherského rodu. Českou větev založil jeho otec Karel Eduard z Lány.

Martin Bohdan Lány

Martin Bohdan Lány s rodinou, 1927

Absolvoval chrudimské gymnázium a na zemědělské fakultě v Lipsku vstoupil do evangelické luteránské misie (1895). Byl úředníkem misijní stanice v Moshi v Tanganice pod Kilimandžárem u kmene Džaggů. Po návratu do Čech (1903) se v Praze oženil s Emmou Pospíšilovou (1904). Na podzim téhož roku se vrátil s chotí do Afriky, misii opustil a usadil se v Marangu, kde založil farmu (1907) na pěstování kávy a chov skotu. Dodával kožešiny pražské firmě Schmidt a vedl v Marangu truhlářskou školu. Za první světové války byl roku 1915 internován Angličany v táboře Sidi-Bisher v Egyptě, manželka byla s dětmi půl roku v Mombasse. Po válce byl deportován do Čech (1919). Teprve v roce 1921 se vrátil do Maranga. Farmu přeměnil na penzion Boarding-House, který se stal známým díky pobytu Hanzelky a Zikmunda, cestovatele Bauma a sochaře Foita. Martin Bohdan Lány zemřel v Marangu v roce 1941. Pochován byl na místním hřbitově a na poslední cestě ho doprovodili manželka Emma, dcery Rúth a Erika, syn Martin a jeho dva bratři.

Josef Grof

foto © Geni; http://uhersko.com

Světoběžník Kuděj (145 let)

Do rodiny stavebního inženýra Jana Kuděje a jeho ženy Boženy, roz. Fibigrové, se 24. listopadu 1881 v Hořicích narodil syn Zdeněk Marian. Pozdější novinář, spisovatel, překladatel a cestovatel.

Zdeněk Matěj Kuděj, 1941

Z. M. Kuděj Ve dvou se to lépe táhne – ve třech hůře, 1927

Nedostudoval gymnázium v Příbrami a nastoupil jako lékárnický praktikant v Pacově, později v Sadské. Ale touha cestovat byla tak silná, že v roce 1903 odjel lodí z Hamburku do USA. Pracoval jako dělník, laborant, zemědělec, plavčík, myl nádobí a živil se také jako kovboj nebo zlatokop. Procestoval část USA a Kanady a po návratu do Prahy pomáhal zedníkům jako přidavač. Zážitky z cest začal literárně zpracovávat a v tomto období se seznámil s Jaroslavem Haškem, Josefem Ladou i dalšími. V roce 1912 podnikl cestu do Ruska, kde byl zatčen a půl roku vězněn. Narukoval 1917, ale záhy byl propuštěn pro duševní poruchu, kterou předstíral. Později se věnoval literární a překladatelské činnosti na Podkarpatské Rusi, v kraji kolem Lipnice a Ledče nad Sázavou. Od roku 1952 žil v Litomyšli, kde také 8. 8. 1955 zemřel a byl pohřben. Z jeho díla jsou ceněné fejetony z cest a vzpomínky na J. Haška. Povídky mu vycházely již v USA. Našim čtenářům poskytl překlady sešitů Tarzana i novely se sci-fi náměty. Z celé řady jeho děl lze zmínit cestopis *Ve dvou se to lépe táhne* (1923), popisující zážitky z cest s Haškem, sci-fi okultní povídku *Ku-klux-klan* (1916) nebo překlad díla Charlese Dickense *Klub Pickwicků* (1926).

-felix-

foto © Wikimedia Commons

1731
(295 let)
Karel Josef Biener z Bienenbergu
* 4. 11. 1731
† 20. 1. 1798
český vojenský inženýr, topograf a archeolog

1811
(215 let)
Karel Jaromír Erben
* 7. 11. 1811
† 21. 11. 1870
český historik, spisovatel, básník a překladatel

1836
(190 let)
Emanuel Jan svobodný pán von Merta
* 3. 11. 1836
† 30. 8. 1899
velící generál v Josefově

Noblesní architekt (110 let)

Jaroslav Otruba, syn truhláře, se narodil 11. listopadu 1916 v Olomouci. V roce 1927 se rodina přestěhovala do Prahy, kde maturoval na I. státní reálce v Karlíně.

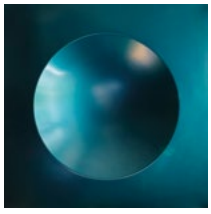

Mladý architekt Jaroslav Otruba

foto © Wikimedia Commons; Luděk Sládek

Obklady stanice Náměstí Míru, trasa A

Detail obkladu ze stanice Náměstí Jiřího z Poděbrad

V roce 1934 nastoupil na Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství, dnes Fakulta architektury ČVUT. Architekturu studoval u prof. Mendla, urbanismus u prof. Mikuškovice a kresbu a malbu v ateliéru prof. Blažíčka. Studia nedokončil, nacisté uzavřeli za války vysoké školy. Státnice složil v roce 1945 a na škole se stal asistentem. Začínal v kanceláři architektů Stalmacha a Svobody. Prvními projekty byly budova nádraží, hotel a dva bytové domy v Prostějově (1947), nádražní budova v Řečkovicích (1948) a výpravní budovy v Přibyslavi. V 60. a 70. letech projektoval kancelářský komplex inženýrsko-průmyslových staveb ve Vršovicích, budovy na Kubánském náměstí, Generálního ředitelství dálnic na Vinohradech, Státního ústavu dopravního projektování (SÚDOP) na Žižkově nebo palác Atlas v Karlíně (dnes VZP). Od roku 1971 působil v Metroprojektu jako hlavní architekt pražského metra. Za koncepci architektonického řešení stanic metra „C" získal Cenu hlavního města Prahy. V roce 1976 přihlásil svůj design na obložení stanic trasy „A" hliníkovými deskami. Jaroslav Otruba zemřel v Praze 5. 2. 2007 a pohřben byl na Vinořském hřbitově.

-lgs-

Rytíř bez bázně a hany (735 let)

Český rytíř z rodu českých Žerotínů Plichta se narodil 14. prosince 1291. Proslul jako turnajový rytíř a věhlas jeho dolehl až do Anglie.

Král Jan Lucemburský a rytíř Plichta ze Žerotína před útokem u Mühldorfu, fiktivní kresba

foto © ChatGPT

Jako mladý se Plichta účastnil bojů s Habsburky v rámci nároků na českou korunu po vymření Přemyslovců. Umění na francouzských kolbištích prý oslovilo krále Jana Lucemburského. Podle Dalimila se roku 1316 vydal Plichta se svým bratrem Jaroslavem ve vojsku německých rytířů na křížové tažení proti pohanským Prusům. V letech 1303–1322 založil se synem Ješkem město Hořovice. Když se měla utkat vojska Fridricha I. Habsburského Sličného a Ludvíka Bavora o titul krále Svaté říše římské u vsi Mühldorf, jádro vojska Ludvíkova tvořily oddíly českého krále Jana s Plichtou ze Žerotína. Na scénu vstupuje Plichta, jehož král Jan pověřil doručením výzvy k bitvě Habsburkovi čekajícímu na posily. Posily by mohly zvrátit výsledek bitvy, ale výzvu k bitvě nešlo věhlasnému turnajovému vítězi odmítnout. První útok vedl král Jan v čele české šlechty a podařilo se mu klínovou formací prolomit řady nepřátel. Kruté boje probíhaly od rána a miska vah se přiklonila k Ludvíkovi díky útoku čerstvých rytířů Fridricha Hohenzollernského. Většina Fridrichova vojska byla pobita a Fridrich s bratrem Jindřichem padli do zajetí. Plichta ze Žerotína se v Janově útoku dostal moc hluboko do nepřátelských řad, a když se mu několikrát podařilo prosekat se nepřátelskými řadami, padl mu kůň a pěší nebyl schopen vzdorovat. Pochován byl nejspíš v podzemí kláštera v Panenském Týnci.

Antonín Fridrich

1886
(140 let)
Stanislav Čeček
* 13. 11. 1886
† 29. 5. 1930
československý generál, legionář v Rusku

1896
(130 let)
František Novotný
* 26. 11. 1896
† 10. 1. 1946
československý letecký konstruktér

1946
(80 let)
Josef Augusta
* 24. 11. 1946
† 16. 2. 2017
český hokejový útočník a trenér, stříbro z OH 1976 v Innsbrucku

Historia magistra vitae

23. 11. 1781 (245 let)
„Podlé nejvyššího nařízení, **učení náboženství** má se netoliko dětem, ale i učedlníkům jakéhokoli řemesla, aby v něm cvičeni byli, přednášeti a to samé v školách i kostelích opakovati." (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 961)

24. 11. 1941 (85 let)
První transport Židů do Terezína. Z Prahy do Terezína přijel transport „Ak". Takzvané Aufbaukommando neboli komando výstavby čítající 342 mužů. Měli za úkol připravit nedávno opuštěné kasárenské budovy k ubytování tisíců Židů, kteří měli být soustředěni v terezínské pevnosti.

24. 11. 1971 (55 let)
V Malostranské besedě proběhla **premiéra hry** Divadla Járy Cimrmana – **Němý Bobeš aneb Český Tarzan**. Podle cimrmanovské vědy byl původní rukopis hry tak poničený (sežraný myšmi, politý pivem a inkoustem), že z něj zbyly jen fragmenty. Autoři ho proto museli složitě rekonstruovat.

26. 11. 1346 (680 let)
Uskutečnila se první **korunovace Karla IV.** na římskoněmeckého krále v Bonnu. Jakmile Ludvík Bavor v roce 1347 zemřel a Karel si postupně upevnil svou pozici v říši, nechal se 25. 7. 1349 v Cáchách korunovat znovu, a to původní říšskou korunou a nad hrobem Karla Velikého.

29. 11. 1781 (245 let)
Císař Josef II. **nařídil vypracovat soupis** klášterů, které se nevěnovaly veřejně prospěšné činnosti – výuce mládeže, vědě nebo péči o nemocné a staré občany, a následně je zrušit. Likvidace řeholních domů oficiálně začala s platností dvorského dekretu z 12. 1. 1782.

Historia magistra vitae

3. 12. 1621 (405 let)
Český literát, historik, hagiograf a pedagog **Bohuslav Balbín z Vorličné** se narodil 3. 12. 1621 v Hradci Králové († 29. 11. 1688 Praha). Jako kněz a člen jezuitského řádu se účastnil rekatolizace, jako vlastenec se ve své době řadil mezi obhájce českého jazyka.

7. 12. 1476 (550 let)
Došlo k provizornímu rozdělení zemí Koruny české a vyhlášení příměří, které předcházelo finálnímu míru z roku 1479. **Olomoucká smlouva** byla ratifikována 21. 6. 1479, a oficiálně tak ukončila dlouholeté česko-uherské války dohodou mezi Vladislavem II. Jagellonským a Matyášem Korvínem.

7. 12. 1631 (395 let)
Saské vojsko Jana Jiřího Arnima **porazilo císařské vojsko** Rudolfa z Tiefenbachu ve srážce **u Nymburku**. Tento střet se odehrál v širším kontextu dramatických událostí závěru roku 1631, kdy protestantští Sasové vtrhli do Čech a v listopadu téhož roku obsadili Prahu.

7. 12. 1996 (30 let)
Lednicko-valtický areál byl na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO zapsán na 20. zasedání Výboru pro světové dědictví v mexickém městě Mérida. Celé území o rozloze 283 km² je pokládáno za nejrozsáhlejší člověkem uměle vytvořenou a komponovanou krajinu v Evropě.

14. 12. 1901 (125 let)
Český hermetik, alchymista a kabalista **Theofanus Abba**, vlastním jménem Josef Louda, se narodil 14. 12. 1901 v Hodkách († 22. 12. 1975). Jeho hlavním dílem je iniciační trilogie Z odkazu proroků, tvořená knihami Transmutace fysická, Výklad zjevení Jana Theologa a Dopisy Paracelsovi.

Křížová tahanice o Hory Kutné (605 let)

Bitva u Kutné Hory se odehrála 21.–22. prosince 1421 na úpatí vrchu Kaňk a 6. 1. 1422 u vsi Nebovidy. Kruciáta skončila panickým útěkem cizáků.

Žižka před Kutnou Horou, Josef Mathauser

Druhou křížovou výpravu proti husitům vedl opět Zikmund Lucemburský, jehož první křížová výprava ztroskotala rok předtím pod Vítkovou horou u Prahy. Porýnští kurfiřti svolali do Chebu křižáky druhé křížové výpravy do Čech. Severní vpád křižáků skončil ústupem a východní vedený Albrechtem vyrazil z Moravy koncem listopadu ke Kutné Hoře. Slepý hejtman Jan Žižka dorazil do Prahy 1. prosince s táborským vojskem a 8. prosince vytáhl proti Zikmundovi. Zmocnil se Kutné Hory, ale nechtěl, aby mu němečtí měšťané během obléhání vpadli do zad. Proto asi 400 m před hradbami města srazil vozovou hradbu, na kterou útočily šiky křižáků. Němečtí měšťané vpustili do města Kolínskou branou oddíl křižáckého vojska, který zmasakroval husitské obyvatelstvo. Žižka se dostal do obklíčení. V noci z 21. na 22. prosince 1421 provedli husité výpad, průlom se podařil a ustoupili ke spřátelenému Kolínu. Zikmund povolil vojákům, aby si před mrazy vyhledali úkryty v širokém okolí. Krátce po Novém roce vytáhl Žižka opět ke Kutné Hoře a 6. 1. 1422 se objevil u vesnice Nebovidy, kde porazil královský předvoj Uhrů. Zikmund nemohl shromáždit rozptýlené oddíly a v panice prchal k Německému Brodu. Žižka nejprve uhasil požár v Kutné Hoře, poté rychlým pochodem 8. 1. dostihl nepřítele u Habrů, kde ho porazil na hlavu a zbytky u bran Německého Brodu. České oddíly ovládly Brod 10. 1. Letopisy české hovoří o 12 000 mrtvých křižáků a 548 utonulých pod sázavským ledem.

-lgs-

foto © Věrnému národu

Kalvinista protestant (465 let)

Kalvínský teolog evropského formátu Amand(us) Polan(us) z Polansdorfu se narodil v Opavě 16. prosince 1561. Celý život působil v akademických funkcích na basilejské univerzitě.

Amand Polan z Polansdorfu

Budova staré univerzity v Basileji
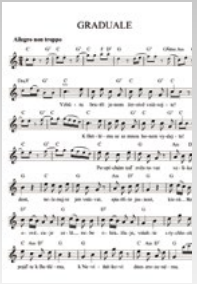
Narodil se v rodině městského písaře, měl osm sourozenců, ale v důsledku moru (1572) přišel o otce, bratra a dvě sestry. Studoval v Opavě, později ve Vratislavi, Tübingenu a Basileji. Ve Vratislavi konvertoval ke kalvinismu, švýcarskému směru reformace, který je blízký české Jednotě bratrské. Po studiích nastoupil do služeb Žerotínů jako vychovatel a od roku 1596 až do své smrti působil na univerzitě v Basileji. V letech 1598–1600 a 1601–1609 zastával funkci děkana, v letech 1601 a 1609 byl rektorem. V roce 1596 se oženil s dcerou bývalého rektora basilejské univerzity Jana Jakuba Grynea Marií a často poskytoval azyl českým studentům, mezi kterými byl třeba syn českého politika Václava Budovce z Budova Adam. Během života byl velmi plodným spisovatelem, sepsal celkem 27 knih a uveřejnil 67 disputačních tezí. Jeho publikační činnost výrazně podporovali Žerotínové. Jeho nejvýznamnějším dílem je *Syntagma theologiae Christianae* (1609), které věnoval právě Karlu st. ze Žerotína. Podílel se i na překladu *Bible kralické*. Z akademického světa ze Švýcarska zároveň sledoval vývoj v Čechách a rodné Opavě. Svým krajanům věnoval spis *Gemmula partitionum theologicarum*, který přeložil do češtiny český bratr M. Konečný a Jednota bratrská jej vytiskla v Kralicích. Amand Polan z Polansdorfu zemřel 17. 7. 1610 v Basileji.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Jfhutsona Gulliveig~commonswiki

1731
(295 let)
František Xaver Dušek
* 8. 12. 1731
† 12. 2. 1799
český hudební skladatel a pedagog

GRADUALE

1796
(230 let)
Rybova Česká mše vánoční
24. 12. 1796
premiéra ve staroměstském chrámu Povýšení svatého Kříže

1891
(135 let)
Antonín Pešl
* 31. 12. 1891
† 22. 12. 1942
český novinář a publicista, zakladatel čs. legií v Itálii

Svatý Jan Sarkander (450 let)

V polském Skočově se 20. prosince 1576 narodil do katolické rodiny Řehoře Sarkandera a jeho ženy Heleny, roz. Gurecké z Kornic, syn Jan. Dětství prožil ve Skočově ve Slezsku.

Mučedník Jan Sarkander, rytina, Johann Tscherning, 1702

Sv. Jan Sarkander, sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci

V roce 1589 se rodina přestěhovala do Příbora, kde Jan navštěvoval městskou školu. Od roku 1592 pak studoval filozofii na latinské škole v Olomouci. V roce 1597 byl imatrikulován na olomoucké univerzitě a od roku 1600 studoval filozofii v Praze, kde se roku 1603 stal doktorem filozofie. Od roku 1604 studoval teologii ve Štýrském Hradci. Zřejmě kolem roku 1606 kvůli svatbě s Annou Plachetskou studia předčasně ukončil. Po roce však Anna zemřela a Jan se vrátil k duchovní dráze. V Kroměříži přijal 21. 12. 1607 čtyři nižší svěcení z rukou kardinála Ditrichštejna, kterým byl 19. 3. 1609 v Brně vysvěcen na jáhna. Kněžské svěcení mu udělil 22. 3. 1609 olomoucký světící biskup Jan Křtitel Civalli. V letech 1609–1615 byl postupně farářem v Uničově, Charvátech, Zdounkách a Boskovicích. Roku 1616 nastoupil na farnost v Holešově, kde vedl časté spory s Václavem Bítovským z Bítova. Za stavovského povstání byl uvězněn moravskými stavy a vyslýchán v Olomouci s použitím útrpného práva. Nic neprozradil a na následky mučení ve vězení zemřel 17. 3. 1620. Po 239 letech byl 15. září 1859 papežem Piem IX. blahořečen a 21. 5. 1995 byl v Olomouci papežem Janem Pavlem II. svatořečen.

-felix-

foto © Wikimedia Commons, autor PetrusSilesius a Jan Kamenicek

Český král Karel III. (285 let)

Karel VII. Albrecht Bavorský (1697–1745) byl od 26. 12. 1726 bavorským knížetem-kurfiřtem a od 24. 1. 1742 do své smrti císařem Svaté říše římské. Českým králem byl v letech 1741–1743 jako Karel III.

Karel VII., císař Svaté říše římské, český král, Georg Desmarées, cca 1745

Příslušník rodu Wittelsbachů ukončil téměř tři století habsburské císařské nadvlády. Přitom byl s Habsburky spřízněn – roku 1722 se oženil s Marií Amálií Habsburskou, dcerou císaře Josefa I. Po otcově smrti se roku 1726 stal bavorským kurfiřtem jako Karel I. Albrecht. Když zemřel císař Karel VI., zpochybnil nástupnická práva jeho dcery Marie Terezie, zaručená pragmatickou sankcí z 19. 4. 1713. Ta stanovovala nedělitelnost habsburských držav a v případě vymření mužské linie Habsburků nástupnictví linie ženské. Během válek o rakouské dědictví uchvátil část rakouského dědictví včetně části Království českého. Francouzi maršála de Saxe dobyli 26. listopadu 1741 Prahu. Karel Albrecht se 9. prosince 1741 nechal provolat protikrálem Karlem III. (legálním králem českým byla ale od roku 1740 Marie Terezie). Ke korunovaci nedošlo, protože korunovační klenoty byly od třicetileté války ve Vídni a do Prahy se přivážely jen ke korunovaci. Karel Albrecht si českou korunu nárokoval jako manžel Marie Amálie, dcery Josefa I. Habsburského, a přímý potomek Anny, dcery Ferdinanda I. Dne 19. prosince 1741 složilo novému českému králi Karlu III. hold 486 členů české stavovské společnosti na Pražském hradě. Věrni Marii Terezii zůstali Lobkovicové, Schwarzenberkové, Kounicové a Lichtenštejnové. Již 23. prosince ustanovil Karel III. v Čechách prozatímní vládu s novou českou dvorskou kanceláří a 28. prosince odjel do Říše na volbu císaře. Moc v zemi přešla do rukou francouzského maršála de Belle-Isle.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

1901
(125 let)
Marie Rosůlková
* 17. 12. 1901
† 15. 5. 1993
česká herečka, hrála v divadle od 19 do 91 let

1901
(125 let)
Emanuel Löffler
* 29. 12. 1901
† 5. 8. 1986
český gymnasta, 2x stříbro a bronz na OH Amsterdam 1928

1936
(90 let)
Eduard Hrubeš
* 27. 12. 1936
† 22. 8. 2021
český konferenciér, hudebník, scenárista a režisér

Historia magistra vitae

14. 12. 2001 (25 let)
Funkcionalistická **vila Tugendhat** v Brně byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána na 25. zasedání Výboru pro světové dědictví ve finských Helsinkách. Vila Tugendhat se stala vůbec první stavbou moderní architektury v ČR zapsanou na tento seznam.

18. 12. 1926 (100 let)
V Brně v Divadle Na hradbách proběhla světová **premiéra** nové Janáčkovy **opery Věc Makropulos** podle stejnojmenné divadelní hry Karla Čapka. Premiéra se konala za osobní účasti tehdy 72letého autora. Hudebního nastudování se ujal dirigent František Neumann a režie Ota Zítek.

21. 12. 1926 (100 let)
Český židovský spisovatel a publicista světového významu **Arnošt Lustig** se narodil 21. 12. 1926 v Praze († 26. 2. 2011). Byl autorem celé řady děl s tématem holokaustu. Po roce 1968 byl v emigraci. V roce 1995 se stal šéfredaktorem české verze časopisu Playboy.

24. 12. 1946 (80 let)
Na křižovatce Rooseveltovy, Kobližné a Divadelní byl v 9:00 uveden do provozu **první semafor v Brně**. Ve stejný den byl v ulici Kobližné zrušen provoz tramvají. Událost vyvolala velký rozruch. Křižovatka byla obklopena davy zvědavých občanů, kteří se přišli na tuto novinku podívat.

25. 12. 1911 (115 let)
Český sériový vrah **Svatoslav Štěpánek** se narodil 25. 12. 1911 v Roudnici nad Labem († 8. 11. 1938). Byl usvědčený ze tří vražd a dvou pokusů o vraždu. Za své činy byl popraven v pankrácké věznici v Praze. Pocházel z dobré a vážené rodiny. Rád pozoroval práci hrobníka.

foto © Wikimedia Commons

Za zábavou napříč Českem: Objevte svět parků Toboga

Hledáte místo, kde si děti užijí den plný pohybu, dobrodružství a smíchu, zatímco vy si společný čas užijete bez starostí s vymýšlením programu? Parky Toboga nabízejí pestrý svět zábavy pro malé i větší dobrodruhy. Ať už plánujete rodinný výlet, víkendový program nebo aktivní odpoledne s dětmi, čeká na vás spousta příležitostí, jak společně zažít něco nového.

Zábava pro celou rodinu v šesti městech ČR

Zábavní parky Toboga najdete v šesti městech České republiky – ve Zlíně, Brně, Praze, Hradci Králové, Plzni a Opavě. Každý z nich nabízí prostor pro aktivní zábavu, objevování a překonávání vlastních výzev. Díky široké nabídce atrakcí si na své přijdou děti různého věku i dospělí, kteří se chtějí do her zapojit společně s nimi.

Radost, pohyb i zábava za každého počasí

Parky Toboga nabízejí dobrodružství **malým i velkým – dětem i dospělým**, kteří si zde mohou společně užít spoustu zábavy, překonávat výzvy a objevovat své hranice. Děti přitom přirozeně rozvíjejí svou obratnost i sociální dovednosti, učí se spolupracovat, být ohleduplné k ostatním a zdravě soutěžit.

Čeká na vás pestrá nabídka atrakcí, mezi nimi trampolínové zóny, dobrodružné překážkové dráhy, které prověří odvahu a obratnost každého malého dobrodruha, dlouhé tobogány i další originální herní prvky. Nechybí ani prostorné koutky pro nejmenší děti, kde mohou bezpečněji objevovat svět pohybu a her svým vlastním tempem.

Každá návštěva se tak může proměnit v malé dobrodružství. Děti si vyzkoušejí nové výzvy, vybijí přebytečnou energii a užijí si spoustu legrace. Rodiče ocení možnost strávit čas s dětmi aktivně, mimo každodenní rutinu a obrazovky. Právě společné zážitky jsou totiž tím, na co se vzpomíná ještě dlouho po návratu domů.

Pro všechny, kteří mají rádi ještě více pohybu a skákání, jsou připraveny také dva jump parky – v Brně a Hradci Králové. Trampolíny a aktivní zábava nabízejí skvělou příležitost vyzkoušet si vlastní obratnost, koordinaci i odvahu. Ať už děti milují skákání, nebo chtějí jednoduše zažít něco nového, čeká je pořádná porce energie a zábavy.

Kam za dalším dobrodružstvím?

Svět Toboga se neustále rozvíjí. Stávající síť parků se postupně rozšiřuje i do dalších měst, aby se k rodinné zábavě, pohybu a společným zážitkům mohlo dostat ještě více dětí a jejich rodičů.

Ať už se vydáte do některého ze zábavních parků, nebo zamíříte do jump parku, jedno je jisté: čeká vás příležitost vystoupit z běžného dne a užít si společný čas trochu jinak. Protože nejlepší rodinné výlety nejsou jen o tom, kam se vydáte, ale hlavně o zážitcích, které si odvezete s sebou.

Už v průběhu listopadu 2026 se můžete těšit na otevření nového zábavního parku Toboga Letňany v Praze!

Vyberte si svůj park Toboga a vydejte se za dobrodružstvím!

Více na toboga.cz

text a foto © Toboga, s. r. o.

Vánoce ukryté ve Slaném

Vánoce ve Slaném mají své kouzlo. A také svá tajemství. Zatímco se historické centrum rozzáří světly a náměstím zavoní svařené víno, za zdmi zdejších památek čekají příběhy staré několik staletí. Některé můžeme obdivovat dodnes, po jiných zůstaly jen historické záznamy a fotografie.

Jeden z nejpozoruhodnějších najdeme v kostele sv. Gotharda. Deskový obraz **Narození Krista**, jehož vznik je datován na počátek 17. století, původně zdobil hlavní oltář. Později byl přemístěn nad boční vchod, kde zůstával dlouhá léta skrytý pod zčernalým povrchem. Teprve restaurování odhalilo jeho krásu i překvapivé tajemství – obraz byl v minulosti zmenšen téměř o čtvrtinu. Dnes jej můžeme na stejném místě znovu obdivovat.

Obraz Narození Krista, 1617, kostel sv. Gotharda

Ještě tajemnější vánoční příběh se ukrývá za zdmi bývalého františkánského kláštera. V prostoru, který kdysi spojoval klášter s kostelem Nejsvětější Trojice, se nacházela raně barokní freska **Klanění pastýřů** z doby kolem roku 1660. Její podobu dnes známe díky dochovaným fotografiím. Kam se však malba poděla? Odpověď zůstává zahalena tajemstvím. Z kláštera pochází také pozdně barokní obraz **Klanění tří králů**, který je dnes uložen v depozitáři Vlastivědného muzea ve Slaném.

A kdy se do Slaného vydat? Vánoční atmosféru odstartuje 28. 11. **Slavnost světla** s rozsvícením vánočního stromu na Masarykově náměstí. Vlastivědné muzeum během adventu a vánočního období vystaví **Alšův betlém**. Kostel sv. Gotharda rozezní 1., 8. a 12. prosince benefiční adventní koncerty Charity Slaný, při jejichž návštěvě si můžete na vlastní oči prohlédnout také vzácný obraz Narození Krista. A 20. prosince vás Infocentrum Pod Velvarskou branou pozve na tradiční **vánoční vycházku**.

foto © archiv Odboru kultury a školství MěÚ Slaný; Marcela Fialová

Vlastivědné muzeum ve Slaném

Slánské výstavní nebe od podzimu do začátku roku 2027 rozjasňují **Hvězdy barevného plátna**. Dvě výrazné veličiny českého výtvarného a filmového nebe, Berenika Saudková a Jan Budař, totiž společně vystavují své obrazy v galerii slánského muzea.

Od 26. 11. bude v 1. patře muzea otevřena výstava **Vypečené Vánoce,** která představí mj. historii cukroví, vánočního pečení a hodování. Ústředním motivem instalace bude dobová kuchyň z nedalekých Kalivod, plně vybavená historickým kuchyňským nádobím. Doplní ji bohatá sbírka perníkářských forem, bábovek, vánoček, oplatečnic, vykrajovátek a dalších pokladů z muzejního depozitáře. Pro malé návštěvníky nebudou chybět oblíbené interaktivní prvky vázané k období adventu a jednoduchý kvíz.

Klášterní džem dle receptury bosých karmelitánů

Staročeské rohlíčky s klášterním džemem

K Vánocům neodmyslitelně patří klid, rodinná pospolitost a tradice domácího pečení. Recepty na vánoční cukroví se často dědí z generace na generaci. Příkladem takové tradice je více než 100 let stará slánská Kuchařka Marie Štechové, maminky významného pedagoga Václava Štecha. Najdeme v ní mimo jiné recept na staročeské rohlíčky, které lze připravit s využitím regionálního produktu Slaného – výběrového klášterního džemu. Jeho výroba probíhá ve slánském klášteře, kde jej poctivě připravují bratři bosí karmelitáni. Hotový džem obsahuje až 55 % čerstvého ovoce – jahod, hrušek, švestek, meruněk či lesního ovoce. Vše v nabídce Infocentra Pod Velvarskou branou. **Recept na cukroví:** Marie Štechová radí rozdrobit 500 g másla ve 400 g mouky, přidat čtyři žloutky, citronovou kůru, trochu smetany a těsto dobře propracovat. Poté rozválet a vykrajovat půlměsíčky. „Pomaž jeden zavařeninou, druhý naň přiklop, přimáčkni a pomaž vejcem. Na mastném plechu nech péci," radí Kuchařka Marie Štechové.

Přijeďte do Slaného objevit Vánoce, jejichž kouzlo přetrvává už po staletí.

Slaný
královské město

Středočeský kraj

Infocentrum Pod Velvarskou branou
Velvarská 136/1, 274 01 Slaný 1
+420 312 523 448
+420 728 842 924
infocentrum@meuslany.cz
www.infoslany.cz

Oběšený hrdina (110 let)

Jeho životní příběh obsáhl mnohé role. Byl vojákem, členem výsadku Platinum-Pewter i velitelem Pražského povstání. Za hrdinství a odvahu byl komunisty „odměněn“ popravou.

Kapitán Jaromír Nechanský

Narodil se 4. prosince 1916 v Praze, kde maturoval na gymnáziu (1936). Jeho další kroky vedly do armády přes různá učiliště až do vojenské akademie v Hranicích. Po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava emigroval v červnu 1939 přes Francii, nakonec do Anglie. Absolvoval výcvik pro zvláštní úkoly a byl jmenován velitelem skupiny Platinum, později i velitelem skupiny Pewter. V únoru 1945 členové výsadku seskočili u Nasavrk a postupně zajistili další shozy vojenské výstroje a výzbroje. Koncem dubna se přesunul do Prahy, kde se podílel na přípravách povstání. Z pověření České národní rady se stal velitelem Pražského povstání, jeho zástupcem byl generál Kutlvašr. Jednal s představiteli německé armády ohledně jejich kapitulace a odchodu vojsk. To se mu stalo osudným. Po dvou letech svobody a vojenské kariéry navázal po komunistickém puči v únoru 1948 spojení s USA a budoval jednotku zpravodajců. V září 1949 byl zatčen a brutálně vyslýchán. Inscenovaný proces mu 22. 4. 1950 spolu s Veleslavem Wahlem přisoudil trest smrti za velezradu a vyzvědačství. Ohled na činnost za druhé světové války brán nebyl. Popraven byl v pankrácké věznici 16. 6. 1950 v ranních hodinách. Symbolický hrob Jaromíra Nechanského najdete spolu s dalšími politickými vězni na hřbitově v Ďáblicích.

-babok-

Během Pražského povstání 1945, zleva Machoňová-Müllerová, Wirth, Smrkovský, Pražák, Kotrlý a Jaromír Nechanský

foto © Vojenský historický ústav; Wikimedia Commons

Poznáváte Škodu 742? (50 let)

Možná si řeknete, že jste o takové „škodovce“ nikdy neslyšeli. Přesto byla mnoho let součástí života tisíců lidí, často až domácím mazlíčkem.

Číslo 742 je souhrnné označení pro řadu osobních automobilů nižší střední třídy, které vznikaly v Mladé Boleslavi v letech 1976–1989, jež veřejnost zná pod obchodními názvy Škoda 105, Škoda 120, Škoda 125 a Škoda 130. Vývoj nového auta v době reálného socialismu s sebou přinášel mnohá úskalí. Škodovky nové řady navázaly na technicky zastaralé Škody 100/110, vyšly z původního podvozku, motor zůstal vzadu, vznikla nová karoserie, přibyly deformační zóny a další úpravy, které si vynucoval evropský vývoj. První funkční prototyp vznikl v prosinci 1971, druhý v březnu 1972. Vývojáři v „Česaně“ museli překonat obrovské množství problémů, aby se v říjnu 1975 objevila první karoserie na

Škoda 125 L, dvoumiliontý vůz typové řady Š 742

Škoda 120 L, provedení 1976–1979

lince. Sériová výroba měla začít v srpnu 1976, ale kvůli technickým problémům s přestavbou linky a komplikacím s dodávkami od subdodavatelů byla posunuta až na 15. listopad. Do konce roku vyprodukovala automobilka v Mladé Boleslavi 4 000 vozů. Celkem bylo vyrobeno na dva miliony kusů, přicházely další varianty vozů, změny designu, úpravy a vylepšení. Poslední auta této řady tak trochu symbolicky ukončila v roce 1989 svůj pomyslný život. Tou dobou už jim konkuroval koncepčně zcela nový Favorit a na obzoru už se rýsovala úplně jiná etapa výroby automobilů a přerod v automobilku moderního a světového střihu.

-liban-

foto © Wikimedia Commons, autor Osidor, Cherubino

Škoda u protinožců (60 let)

První SUV Škodovky vzniklo a také se vyrábělo na Novém Zélandu. Zásluhu na tom měl Josef Velebný, konstruktér karoserií modelu Škoda 1000 MB.

V penzi byl vyslán na Nový Zéland (1965), aby dohlédl na montáž modelů Škoda 1000 MB, dovážených sem jako rozložené. Zjistil, že by si farmáři zasloužili terénní auto, jednoduché, levné a spolehlivé. Dílně Noela Turnera nabídl řešení, nápad se líbil a v letech 1965–1966 vyjelo několik prototypů s rukopisem Velebného a designéra George Taylora. Dostal jméno Trekka a už během první prezentace 2. prosince 1966 vzbudil značný zájem – připomínal Land Rover. Podvozek, nápravy a motor byly z Octavie, karoserie z plechových výlisků v několika provedeních. Třídveřový dvou- až osmimístný pickup s plátěnou nebo pevnou plastovou střechou nebo jako kombi s třetími dveřmi v zádi, či dokonce dvoumístný kabriolet. Zadní kola poháněl vpředu uložený řadový zážehový čtyřválec OHV 1221 cm³ o výkonu 47 k a dosahoval největšího točivého momentu 87 Nm. Čtyřstupňová převodovka umožňovala rychlost 105 km/h. Nosnost byla 500 kg. Kola byla nezávisle zavěšena a vůz mohl být vybaven za příplatek diferenciálem Balanced Traction s uzávěrkou. Trekka měřila 3 590 mm na délku, 1 600 mm na šířku a 1 785–2 040 mm na výšku. V letech 1966–1972 byly vyrobeny asi tři tisíce vozů v pěti variantách. Výroba skončila, když místní trh zaplavily levné japonské automobily.

Alois Rula

foto © www.autokaleidoskop.cz

Trochu holubník, trochu pagoda

Co všechno musíte v Rakovníku vidět: Historické náměstí, které patří k největším v Česku. Zčásti gotický a zčásti novogotický kostel svatého Bartoloměje se skvostnou kamennou kazatelnou roku 1504. Gotické městské brány Vysokou a Pražskou. Barokní synagogu. Galerii obrazů slavného krušovického krajináře Václava Rabase. Unikátní obraz Panny Marie z rakovnické řezané mozaiky.

Hřbitovní zvonice

Náhrobek básníka Václava Kropáčka

Je toho dost, co musíte v Rakovníku vidět. Ale ještě to není všechno. Zkuste i náš tajný tip: Starý rakovnický hřbitov s podivuhodnou renesanční dřevěnou zvonicí, kterou historik a spisovatel Zikmund Winter, autor slavného Nezbedného bakaláře, popsal jako něco mezi čínskou pagodou a českým holubníkem. Na hřbitově najdete i barokní kapli svatého Rocha, postavenou podle pověsti na místě, kde se při morové epidemii v roce 1680 zjevil svatý Roch.

Starý rakovnický hřbitov je také místem posledního odpočinku mnoha osobností, například továrníka Františka Otty, zakladatele věhlasné rakovnické továrny na výrobu mýdla, básníka Václava Kropáčka, zakladatele slavného dětského časopisu Malý čtenář Gabriela Smetany nebo majitele divadelní společnosti Josefa Faltyse, jemuž je připisován vynález pohostinských her velkých hereckých hvězd na venkovských divadlech.

Objevte Rakovník a jeho historické dědictví.

Rakovník

Městské informační centrum Rakovník
www.infocentrum-rakovnik.cz

Kozí hřbet

Zřícenina na Sedlčansku u Radíče se vypíná nad potokem Mastník. Dochovaly se tu zbytky hradeb, věže, brány a paláce, které lákají dobrodružné duše.

Zřícenina Kozí hřbet, 2020

foto © www.hrady-zriceniny.cz

První písemná zmínka o Hrádku je z roku 1369, výzkum ale posunul založení do 13. století. Majitelé se zvali z Hrádku, od 1392 to byli Břekovcové. Za husitských válek stranili táborskému svazu, ale podlehli Oldřichu z Rožmberka (1430). Volnosti se jim dostalo až podpisem zemského míru (1440). Táborité chtěli z odplaty hrad dobýt (1441), ale neuspěli. Majitelé se už nepsali z Hrádku či z Kozihřbetu, ale po Ostromeči. Další vlastníci byli páni z Osečan (1475) a za pánů z Paběnic byl hrad uváděn jako pustý. Zřícenina je volně přístupná po modré z Radíče do Hrazan. *-lgs-*

Advent v Hornickém muzeu Příbram

Betlémy, mikulášská nadílka, vůně čerstvého pečiva i svátečně vyzdobené chalupy. Hornické muzeum Příbram ve svých areálech i pobočkách připravilo na závěr roku pestrý program.

Středočeský kraj

Za Mikulášem, andělem a čertíkem do dolu Anna

Na netradiční mikulášskou nadílku se mohou děti vydat do tajemného podzemí dolu Anna. Program v historickém dole slibuje zážitek, na který se jen tak nezapomíná. Balíčky s nadílkou přinášejí rodiče či učitelé. Vstupné 100 Kč.
školy: 2.–4. 12. , rezervace na čísle 318 630 149
veřejnost: 4. 12. a 5. 12. Vstupenky v síti GoOut do 15. 11. (nebo do vyprodání)

Betlémy z Příbramska i Novoknínska

Na dole Vojtěch na Březových Horách budou od 4. 12. 2026 do 3. 1. 2027 k vidění především historické betlémy z příbramského hornického regionu. Vstupné 60 Kč.

Pobočka Muzeum zlata Nový Knín představí regionální betlémy od 24. 11. do 20. 12. 2026. Chybět nebude ani betlém perníkový a rozsáhlý Třebechovický Vokounův betlém. Vstupné 40 Kč.
dílny pro školy: 60 Kč / rezervace 702 016 331

Vánoce v hornickém domku i v podzemí

Jak se na svátky připravovala hornická rodina před více než sto lety? Odpověď nabídnou Vánoce v hornickém domku. Tradiční výzdoba, vůně pečiva, lidové písně, koledy a ukázky řemesel přenesou návštěvníky do časů našich předků. V Prokopské štole pak Štědrovečerní šichta přiblíží, jak trávili Štědrý den horníci na svých pracovištích. Součástí bude jízda důlním vláčkem a nadílka v podzemí za zpěvu koled. Vstupné na každý program 60 Kč.

školy: 8.–11. 12. a 14.–18. 12. | rezervace 318 626 307
veřejnost: 12.–13. 12. | 10–17 hod.

Vánoce ve skanzenu Vysoký Chlumec

Kouzelnou zimní atmosféru nabídnou svátečně vyzdobené chalupy Skanzenu Vysoký Chlumec. Návštěvníci se seznámí s tradičními řemesly a vánočními zvyky, mohou obdivovat zručnost řemeslníků a některé činnosti si sami vyzkoušejí.
vstupné: základní 100 Kč | snížené 60 Kč
školy: 14.–18. 12. | rezervace 720 851 518
veřejnost: 12.–13. 12. | 10–16 hod.

Hornické muzeum Příbram
Třemošenská 293, Příbram VI
+420 318 626 307
www.facebook.com/HornickemuzeumPribram
www.muzeum-pribram.cz

Plasy

1146–2026 | **880 let**

Plasy, Jan Willenberg, 1602

Kníže Vladislav II. založil roku 1144 klášter v Plasích, kam povolal cisterciáky z Langheimu. Ti přišli roku 1145. Falsum listiny Vladislava II. z 5. srpna 1146 pak potvrzuje darování vsi s nevolníky v místě Plasy řádu cisterciáků.

TIC Plasy
Pivovarská 5, 331 01 Plasy
+420 371 656 198
+420 725 539 822
veronika.kalivodova@mestoplasy.cz

www.plasy.cz

foto © www.cz-mesta.eu

ADVENTNÍ TRHY VE VIMPERKU

Neděle 29. 11. 2026

Přijďte nasát adventní atmosféru při svátečním česko-německém setkání na Pivovarských terasách. Čekají vás voňavé trhy, společná vystoupení dětí i vánoční hudba. Prožijte s námi první sváteční neděli. Zve vás MěKS Vimperk, město Vimperk a firma Rohde & Schwarz.

Česká mše vánoční
Kdy: 13:00
Kde: Kostel Navštívení Panny Marie

Vimperk-Freyung adventní trhy
Kdy: 14:00 – 18:00
Kde: Pivovarské terasy

Program: 14:00 | Hudební vystoupení Trio traktůrek
14:20 | Slavnostní zahájení trhů
14:30 | Trio Traktůrek pokračuje
15:25 | Vyhodnocení oblíbené soutěže „Náš vánoční stromeček“
15:45 | Vystoupení dětí z MŠ Klostermannova a MŠ Freyung
16:45 | Hudební vystoupení Woifstoana z Freyungu

Doprovodný program: Česko-německé aktivity a tvoření pro malé i velké, vánoční fotopoint a andělé na chůdách

Vimperk.W | MěKS Vimperk | Interreg Bayern – Česko | EUREGIO 3

Advent v Českých Budějovicích

nabídne sváteční atmosféru i pestrý program

Přirozeným srdcem adventního dění zůstane náměstí Přemysla Otakara II. Vánoční trhy zde doplní ledové kluziště a řemeslná ulička, které nabídnou zábavu i inspiraci pro malé i velké návštěvníky. Ať už zamíříte do města za vánočními nákupy, kulturními zážitky, setkáním s přáteli nebo jen za chvílí klidu uprostřed předvánočního shonu, České Budějovice vám nabídnou řadu důvodů, proč se do centra opakovaně vracet.

Udělejte si čas na vánoční pohodu a užijte si advent v Českých Budějovicích plný tradic, setkávání a svátečních okamžiků.

České Budějovice se už v listopadu zahalí do vánočního hávu a nabídnou návštěvníkům týdny plné svátečních zážitků. Adventní program odstartuje **18. listopadu** a historické centrum města se postupně promění v místo, kde se potkávají vánoční tradice, vůně oblíbených dobrot, řemeslná tvorba a kouzelná atmosféra zimních večerů. Slavnostní okamžik nastane **28. listopadu**, kdy se na náměstí Přemysla Otakara II. rozzáří vánoční strom a symbolicky zahájí hlavní část vánočních oslav.

Adventní čas bude příležitostí poznat město také z jiné perspektivy. Zájemci se mohou vydat na komentované prohlídky Černé věže nebo navštívit radnici, odkud vystoupají až na střechu a užijí si netradiční pohled na zimní město. Jedním z nejočekávanějších okamžiků bude **5. prosince** tradiční Přílet Anděla, který doprovodí andělský průvod a každoročně přivádí do centra tisíce diváků, především rodiny s dětmi.

Předvánoční program zpestří také několik tematických akcí. Radniční vánoční trhy se uskuteční od **14. do 19. prosince** a nabídnou další možnost vychutnat si sváteční atmosféru v jedinečném prostředí historického centra. Na **18. prosince** je připraven Živý betlém, jehož příběh bude vyprávěn prostřednictvím pantomimy. O dva dny později, **20. prosince**, se návštěvníci mohou těšit na akci Vánoce na starém městě, která oživí Panskou ulici staročeskou uličkou a připomene tradiční podobu českých Vánoc.

program

18. 11. 2026 – 6. 1. 2027 Českobudějovický advent
28. 11. Rozsvícení vánočního stromu
5. 12. Přílet Anděla
14.–19. 12. Radniční vánoční trhy
18. 12. Živý betlém
20. 12. Vánoce na starém městě a staročeská ulička v Panské

České Budějovice

Turistické informační centrum
nám. Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
386 801 413
infocb@c-budejovice.cz
www.budejce.cz

Legionář, odbojář, hrdina (130 let)

Do rodiny rokycanského sládka Josefa Lauba a Terezie, roz. Fořtové, se v domě č. 36 narodil 31. prosince 1896 syn Alois Silvestr. Ukončil měšťanskou školu a stejně jako otec se vyučil sládkem.

Alois Laub, v Písku, patrně 1936

Vchod do cel 18, 19, 20, Malá pevnost Terezín

V roce 1915 byl odveden k 88. pěšímu pluku v Berouně, odjel na východní frontu a již 7. 9. přešel k Rusům. Ze zajateckého tábora u Saratova vstoupil 9. 9. 1916 do čs. vojska. Nastoupil u 2. střel. pluku (30. 10.) a 28. 12. přijal pravoslaví i jméno Nikolaj. Bojoval u Zborova a Volosovky (1917), u Bachmače (1918). Absolvoval důstojnickou školu ve Sljuďance a 28. 9. 1919 byl povýšen na podporučíka. S pěším plukem F. Palackého doputoval do Vladivostoku a jako nadporučík odplul 7. 7. 1920 na lodi Teuger přes Singapur, Suez do Terstu (28. 7. 1920) a poté dojel domů. Sloužil v Písku, byl povýšen na kapitána (1920) a 24. 7. 1922 se oženil s Annou Marií, roz. Laubovou. Převelen byl do Prachatic, kde se jim narodily děti Zdeněk (1923) a Marie (1927), nejmladší Milan (1935) v Praze. Štábním kapitánem byl jmenován 8. 7. 1926, poté byl převelen zpět do Písku a povýšen na majora 1. 1. 1936. Sloužil u hraničářského pluku v Hlučíně, po přijetí mnichovské dohody v Mladé Boleslavi a po vzniku protektorátu byl 1. 7. 1939 z armády propuštěn. Pracoval jako účetní tajemník u Okresního úřadu v Příbrami. Zapojil se do odbojové činnosti organizace Obrana národa, jeho skupina Oliver (krycí jméno i Lauba) se vedle sabotáží také pokusila 3. 7. 1943 o atentát na Kurta Daluegeho, SS-Oberstgruppenführera, zastupujícího říšského protektora 1942–1943. Gestapo Lauba i další zatklo 13. 11. 1943. V Táboře byl vyslýchán gestapem, v dubnu 1944 převezen do Malé pevnosti v Terezíně (cely 14, 18 a 20) a v červnu 1944 převezen do věznice v Gollnově u Štětína. Byl odsouzen k trestu smrti (17. 11.) a po věznění v Berlíně byl v Brandenburgu 19. 2. 1945 spolu s 15 spolupracovníky popraven. Posmrtně byl povýšen až do hodnosti brigádního generála.

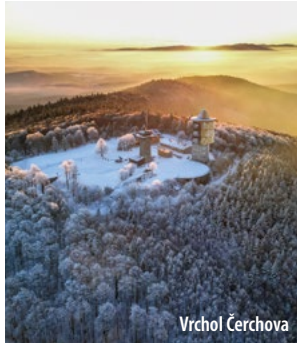
Antonín Fridrich

foto © Wikimedia Commons, archiv Hornické muzeum Příbram

Zimní výlety v Českém lese

Za příběhy zaniklých obcí

Zima je ideální čas vydat se po stopách míst, která už na mapě najdete jen jako vzpomínku. Zaniklé obce Českého lesa ukrývají pozůstatky domů, kostelů, hřbitovů i dalších staveb a v zimní krajině, pokud ji ještě nezakryje sníh, mají ještě silnější atmosféru. Vydejte se třeba do **Lučiny, na Pleš nebo do Pavlova Studence** a dalších zaniklých míst či vyhlídek podél česko-německé hranice.

Vrchol Čerchova

Starý Herštejn

Na kopec s občerstvením

Nemusíte vyrážet jen za sportem. Vyšlápněte si na některý z vrcholů a odměňte se něčím dobrým. **Koráb** nabídne výhledy a možnost občerstvení, **Čerchov** pořádnou horskou atmosféru a občerstvení v horské chatě a ve vybrané dny i výhledy z Kurzovy věže.

Za sněhem na běžky

Když Český les zasype sníh, přichází čas na běžky. Oblast kolem **Čerchova, Capartic a Gibachtu, Zlatého potoka a Silberhütte** nabízí trasy pro milovníky klasického zimního pohybu.

Po výletu do tepla

A když už budete mít zimy dost? Dopřejte si wellness. **Konstantinovy Lázně** jsou skvělým místem pro odpočinkový zimní pobyt – minerální voda, wellness a klid místo přeplněných horských středisek. Zimní výlet tak nemusí skončit promrzlými prsty, ale příjemným odpočinkem.

Český les
turistická oblast

@nasceskyles
nasceskyles
www.ceskyles.eu/co-navstivit/zima/

foto © Václav Bozděch

Jízdárna Světce

Jedná se o monumentální novorománskou stavbu, původně jízdárnu, vystavěnou v letech 1858–1862 polním maršálem knížetem Alfrédem I. Windischgrätzem.

Architektonicky i technicky se jedná o hodnotnou stavbu největší jízdárny v Čechách, po té vídeňské o druhou největší v Evropě. Stavba vznikla nákladem knížete Windischgrätze dle plánů stavitele Adama Haberzettla. Po roce 1945 byla zkonfiskována státem. Vlivem neúdržby chátrala a na konci 20. stol. byla v havarijním stavu pod demoličním výměrem. Když v roce 1997 získalo objekt město Tachov, začala mimořádně náročná záchranná rekonstrukce financovaná městem s podporou dotačních titulů.

Prohlídkový okruh Bylinkářství a Český les

Prohlídkové okruhy

Jízdárna

s průvodcem, 75 minut

· Bylinkářství a Český les · Hlavní sál · Stáj · Empora · 4 ubytovací místnosti · Půda · Rondel – bývalá postrojová komora · Expozice kovářství · Kovárna a byt kováře · Kočárová chodba a knížecí lóže

Prohlídkový okruh Jízdárna

foto © www.jizdarna-svetce.cz

Bylinkářství a Český les

bez průvodce

· Bylinkářství a Český les

otevírací doba

listopad–prosinec | čt–ne | 10, 11.30, 13, 14.30

NKP Jízdárna Světce
+420 778 530 554
info@jizdarnasvetce.cz
www.jizdarna-svetce.cz
/jizdarnasvetce

Plzeň

976–2026 | **1050 let**

Plzeň, Václav Hollar, pol. 17. století

První písemná zmínka z roku 976 se týká hradiště Plzeň u dnešního Starého Plzence. Připomíná vítězství knížete Boleslava II. nad vojskem německého císaře Oty II. Roku 1295 pak došlo z příkazu krále Václava II. k založení Nové Plzně na soutoku Mže a Radbuzy.

TIC města Plzně
nám. Republiky 41, 301 00 Plzeň
+420 378 035 330
info@visitplzen.eu

www.visitplzen.eu

foto © www.cz-mesta.eu

Advent v Plzeňském kraji:

trhy, betlémy, rozsvícení stromků, jarmarky

Mechanický betlém v Sušici

Mechanický betlém v Muzeu Šumavy v Sušici

Jeden z největších mechanických betlémů se nachází v Muzeu Šumavy v Sušici. Dohromady má kolem 300 figurek, polovina z nich je pohyblivých. Každou celou hodinu celoročně se dává betlém do pohybu: figurky představují nejrůznější řemesla, z vyřezávané studny teče voda, svítí světýlka, k tomu zní hudba. A protože se blíží doba adventu, betlém bude znít častěji s ohledem na zájem návštěvníků.

28. 11. | **Odlezly: Výtěžek z jarmarku nemocným dětem** – tradiční jarmark, jehož výtěžek z prodeje splní přání konkrétním nemocným dětem. Krom jarmarku uvidíte živý betlém a rozsvícení stromu.

29. 11. | **Chanovice: trh spojený s prohlídkou betlému** – předvánoční atmosféra na nádvoří zámku. Stánky s občerstvením a dekoracemi, vystoupení dětí z místní ZŠ, rozsvícení vánočního stromečku. Nezapomeňte na prohlídku dřevěného betlému ve zdejším skanzenu a stálé expozice řemesel v zámecké konírně.

4. 12. | **Kralovický mikulášský rychlík** – je nejrychlejším železničním spojením Prahy s Rakovnickem a Kralovickem. Rychlík jezdí z Prahy po trati Pražského semmeringu na Zličín, přes Kladno, Lužnou a Rakovník do Kralovic a zpět, a to ve vybrané dny. Soupravu elegantních osobních vozů ze 60. let řady Bix táhne legendární motorová lokomotiva „zamračená" řady T 478.1. Rychlík tentokrát poveze mikulášskou družinu a vy můžete jet také.

Kralovický mikulášský rychlík

Krampus na Opálce

12. 12. | **Světce: Jízdárenský vánoční trh s vypouštěním lodiček štěstí** – rukodělné výrobky, ukázky lidových řemesel a speciálně vytvořené jezírko u Jízdárny, kde si můžete vypustit lodičku štěstí (zakoupené svíčky). Výtěžek bude věnován Domácímu hospici Západ.

12. 12. | **Krampus Nacht na hradě Opálka** – vánočně vyzdobený a osvětlený hrad Opálka na Šumavě, rocková hudba, velkolepá ohňová show a do toho příjezd osmi krampusových skupin z Česka, Německa a Rakouska.

Visit Plzeňský kraj

www.visitplzenskykraj.eu

Adventní víkendy otevírají kouzelnou zimu ve Smrčinách

Smrčiny na Ašsku mají své nezaměnitelné kouzlo v každém ročním období, ale právě advent zde otevírá jednu z nejkrásnějších částí roku. Nejzápadnější kout České republiky zve návštěvníky na sérii adventních víkendů, které propojují sváteční atmosféru s aktivním odpočinkem v zimní přírodě.

Lyžování ve Smrčinách

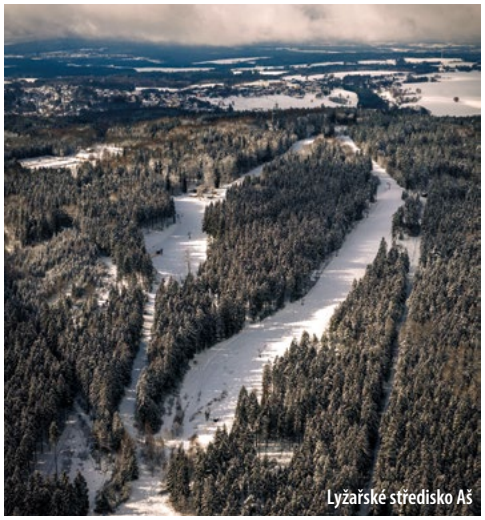

Běžkování i Skialp

Předvánoční období začíná rozsvícením vánočních stromů, adventními koncerty a jarmarky, které do měst a obcí na Ašsku přinášejí vůni svařeného vína, domácích dobrot i řemeslných výrobků. Komorní atmosféra regionu nabízí příjemný kontrast k rušným velkoměstským trhům. Návštěvníci si mohou vychutnat klidné procházky zimní krajinou a zároveň nasát pravou adventní pohodu.

Jakmile se krajina oblékne do sněhového kabátu, přichází čas zimních sportů. Oblíbeným cílem rodin i rekreačních lyžařů je Lyžařské středisko Aš, které nabízí sjezdovku s technickým zasněžováním, večerní lyžování i zázemí pro začátečníky. Díky své poloze je snadno dostupné a představuje ideální místo pro aktivně strávený zimní den.

Milovníci běžeckého lyžování ocení rozsáhlou síť tras vedoucích nádhernou krajinou Smrčin. Stopy směřují k nejzajímavějším místům regionu a nabízejí jedinečné výhledy na české i německé pohraničí. Běžkaři zde najdou jak kratší okruhy pro pohodové vyjížďky, tak delší trasy vedoucí

Lyžařské středisko Aš

Informace pro návštěvníky

hlubokými lesy a otevřenými horskými pláněmi.

Po dni stráveném na sněhu přijde vhod zasloužený odpočinek. Skvělou možnost nabízí modernizovaný plavecký bazén v Aši, který po rozsáhlé rekonstrukci poskytuje kvalitní zázemí pro rekreační plavání, relaxaci i rodinné návštěvy. Teplo vody a příjemné prostředí jsou ideálním zakončením zimních aktivit.

Právě spojení adventní atmosféry, zasněžené přírody a pestré nabídky sportovního vyžití činí ze Smrčin atraktivní zimní destinaci. Ať už se vydáte na lyže, běžky, za vánočními tradicemi nebo jen za klidem zimní krajiny, objevíte region, který dokáže zpomalit čas a nabídnout skutečný předvánoční odpočinek.

Smrčiny vás zvou prožít advent i zimu aktivně, v pohodě a daleko od každodenního shonu.

Aš

Informační centrum Aš
Hlavní 239/23, 352 01 Aš
+420 777 468 233
infocentrum@info-as.cz
www.info-as.cz
www.asskevanoce.cz
www.lesy-as.cz

text a foto © Město Aš

Chebské Vánoce

Chebské vánoční trhy nabídnou i letos kouzelnou atmosféru a bohatý program. Srdce historického centra se na necelý měsíc promění ve vánoční městečko s kluzištěm, dřevěným betlémem, stánky, světýlky…

Na pódiu bude připraven program pro celou rodinu. A na co přesně se od soboty 28. listopadu do 26. prosince můžete těšit?

- **Vánoční kluziště:** Jedinečnou atrakcí trhů je ledové kluziště před Špalíčkem, historickou dominantou náměstí. Bruslit se bude až **do 3. ledna 2027**.
- **Stánky:** Dřevěné městečko nabídne pestrý sortiment. Najdete zde dárky, drobnosti pro radost, vánoční ozdoby, ale také sladké i slané dobroty. Chybět nebude horká medovina, svařené víno, trdelníky, klobásy, halušky či vánoční perníčky.
- **Kulturní program na pódiu:** V roce 2026 na hlavním pódiu vystoupí například **Kamil Střihavka, Klára Vytisková, Kašpárek v rohlíku, Gospel Time, The Best of Meky, Raego a další**. Nebudou chybět ani vystoupení místních dětí a regionálních umělců.
- **Atrakce pro děti:** Pro ty nejmenší bude připravena **Ježíškova dílna**, kde si mohou vyrobit vlastní dárky, vánoční strom doplní světelné objekty a o víkendech se tu budou hrát pohádky. Už potřetí se budou moci malí i velcí zúčastnit Průvodu vánočních světýlek společně se Světelným skřítkem a Vánočním pošťákem.
- **Chebský ponocný a Vánoční pošťák:** Magickou atmosféru trhů umocňuje rituál, kdy ponocný vpodvečer ohlásí konec dne a symbolicky rozsvítí adventní kalendář. Na trhy také zavítá Vánoční pošťák, kterému děti mohou odevzdat své dopisy pro Ježíška.

Program pro jednotlivé dny najdete na www.chebskevanoce.cz.

Přijeďte si užít klidnou adventní atmosféru a načerpat vánoční inspiraci do jednoho z nejkrásnějších historických měst v České republice!

CHeb

Turistické infocentrum Cheb
@ infocentrum@cheb.cz
www.tic.cheb.cz

foto © Martin Stolar

Zažijte Vánoce v Domě Chopin

Advent plný hudby, vůní a milých setkání čeká na návštěvníky Domu Chopin v Mariánských Lázních od 11. do 19. prosince 2026.

Dům Chopin – adventní koncert

Vánoce v Domě Chopin

Hledáte místo, kde na chvíli zpomalit, nadechnout se vánoční atmosféry a užít si advent trochu jinak? Vydejte se do Domu Chopin v srdci Mariánských Lázní! Historické prostory kulturního centra ožijí vánočním programem, stánky místních výrobců, prezentacemi spolků i vůní svátečních dobrot.

Vánoce v Domě Chopin jsou především pozvánkou k setkávání. Potkáte tu šikovné tvůrce z Mariánských Lázní a okolí, objevíte originální výrobky a drobné dárky pro své blízké a poznáte spolky, které obohacují život ve městě. K příjemnému zastavení patří také něco dobrého – třeba voňavý svařák nebo smažená ryba. Ať už přijdete s rodinou, přáteli, nebo jen tak při procházce městem, čeká vás příjemná zastávka uprostřed předvánočního shonu.

Dům Chopin – Rozsvícení vánočního stromu

Každý podvečer od 17 hodin navíc nabídne hudební zážitek. Vánoční strom se rozzáří v **pátek 11. prosince** za doprovodu dětského sboru **Canzona** a legendární místní kapely **Stan & Tony Revival**. V dalších dnech se můžete těšit na **Jiří Schelinger Experience**, **Dixieland Planá**, **Žesťový soubor ZUŠ F. Chopina**, **Sbor Fontána**, **Sbor Andělské hlasy**, kapelu **Jazz Cakes** i dudáckou muziku souboru **Marjánek**. Slavnostní hudební tečku za celým týdnem obstará v **sobotu 19. prosince Chantal Poullain s Triem Štěpána Markoviče**.

Dopřejte si advent, který spojuje hudbu, místní tradice a radost ze společně stráveného času. Vánoce v Domě Chopin jsou ideální příležitostí poznat Mariánské Lázně zase z jiné stránky – srdečně, kulturně a s vánoční náladou.

Vánoce v Domě Chopin | 11.–19. prosince 2026 | Každý den hudební program od 17 hodin.

Mariánské Lázně

Infocentrum Mariánské Lázně
+420 777 338 865
@ info@marianskelazne.cz
www.marianskelazne.cz
www.dumchopin.cz

text a foto © Infocentrum Mariánské Lázně, s. r. o.

Zažijte krušnohorské Vánoce

Adventní krušnohorskou atmosféru nejlépe nasajete v Nejdku. Celé období je nabito pestrým programem.

Vánoční strom v Nejdku

Kromě tradičního rozsvícení stromu, které provází andělé na chůdách, se návštěvníci mohou těšit na adventní koncerty v podání ZUŠ Nejdek, nejdeckých pěveckých sborů, ale i sboru GYBON z Hradce Králové nebo Pražského metropolitního orchestru se sólisty. Pravý Krušnohorský vánoční jarmark je plný místních řemeslníků, spolků a dobrovolníků, kteří představují své výrobky, dobroty k jídlu a pití, a to vše doplňuje program se šermíři, kejklíři, ukázkami paličkování nebo zdobením perníčků. Přijeďte nasát tu správnou atmosféru k nám!

www.nejdek.cz

text a foto © město Nejdek

Adventní Litoměřice lákají na vánoční kouzlo

Historické Litoměřice se v předvánočním čase proměňují v místo plné světel, vůně vánočních dobrot a sváteční atmosféry.

Návštěvníky čekají tradiční akce, kulturní zážitky i krásné památky v srdci Českého středohoří. Program zahájí **28. listopadu jarmark na hradě Litoměřice**. O den později, **29. listopadu**, rozzáří město slavnostní rozsvícení vánočního stromu. **Od 11. do 22. prosince** ožije centrum adventními trhy, které nabídnou příležitost k nákupu dárků, ochutnávce svátečních dobrot i příjemným procházkám historickými uličkami.

Výjimečnou tradicí je **Živý betlém, který se koná 23. prosince**. Betlémský průvod se zvířátky, scénka o narození Ježíše, vánoční koledy i možnost projížděk na koních a velbloudech vytvářejí nezapomenutelnou předvánoční atmosféru.

Kašna na Mírovém náměstí

Katedrála sv. Štěpána

Návštěvu města můžete spojit s objevováním místních památek. Za krásným výhledem vystoupejte na věž Kalich, navštivte hrad Litoměřice, Oblastní muzeum, Severočeskou galerii výtvarného umění nebo Gotické dvojče. V prosinci se ve městě konají také koncerty, které umocní sváteční náladu.

Přijeďte objevit Litoměřice v jejich nejkouzelnějším období a užijte si advent plný tradic, historie a vánoční pohody.

www.litomerice.cz

text a foto © město Litoměřice

Adventní čas v Klášterci nad Ohří

Vůně cukroví, světla vánočního stromu a čas na společné zážitky. Klášterec nad Ohří zve na advent, při kterém si přijdou na své milovníci kultury, rodiny s dětmi i ti, kdo si zimní výlet rádi zpestří pohybem na čerstvém vzduchu.

Historické centrum města

Pod vánočním stromem

Vánoční setkání v parku

Sváteční naladění začne už v pátek 27. listopadu v galerii Kryt vernisáží výstavy kadaňského fotografa Petra Kozelka. Jeho fotografie ozdobí také nový městský kalendář na rok 2027, který v Krytu slavnostně pokřtíme společně se dvěma novými klášterecými publikacemi. Historie v kresbách propojí kresby Šimona Čekala s texty Lenky Fricové. Klášterec tajemný od Lenky Fricové a Kristýny Sladomelové zavede čtenáře mezi strašidla a legendy města i okolí a třeba tu najdete i inspiraci na vánoční dárek s místním příběhem!

První adventní neděli 29. listopadu se galerie Kryt od 14 do 17 hodin promění v tradiční tvůrčí dílnu. Pod vedením Ireny Hofhans si malí i velcí návštěvníci vyrobí vánoční ozdoby, vyzkoušejí pečetění a napíší dopis Ježíškovi. Chybět nebude ani cukroví a radost z vlastnoručně vytvořených drobností. Nedělní návštěvu města můžete spojit s rozsvícením vánočního stromu v zámeckém parku, které patří k nejoblíbenějším společným setkáním v roce.

Za kulturou se vydejte také do kulturního centra. K adventním zážitkům zde bude patřit koncert Anety Langerové *Zázračná písně krajina*. V neděli 13. prosince vystoupí s kapelou a smyčcovým triem. Večer s hudbou tak může být příjemnou zastávkou uprostřed předvánočních příprav.

A pokud k vaší zimě patří lyže nebo boby, přibalte je s sebou. Nedaleký skiareál Alšovka nabízí při příznivých sněhových podmínkách svahy pro začátečníky i zkušenější lyžaře, lyžařskou školu a půjčovnu vybavení. Adventní výlet do Klášterce tak snadno prodloužíte o rodinné chvíle na sněhu.

Klášterec n. Ohří

Turistické informační centrum
nám. Dr. E. Beneše 85, 431 51 Klášterec nad Ohří
+420 474 359 687
oko@muklasterec.cz
www.klasterec.cz

text © Mgr. Lenka Fricová; foto © Petr Kozelek, Martin Motlík

Architekt spojení Škody a VW

Příběh Hanse Ericha Holzera je vzpomínkou na člověka, jehož životní osudy jsou v České republice, k naší škodě, málo známé. Narodil se 29. 6. 1929 v Jablonci nad Nisou.

Hanuš Holzer 2014

Otec **Leo Holzer** (* 14. 9. 1900, Benešov) vystudoval obchodní akademii a začínal u spediční jablonecké firmy Schenker. V roce 1929 byl jmenován ředitelem pobočky v Hradci Králové, kam z Jablonce dojížděl. Leův otec zemřel za světové války a čtyři děti vychovávala maminka Marie v Benešově, v domě na náměstí, kde měli koloniál.

Maminka **Elsa**, roz. Fischerová (5. 9. 1902, Jablonec nad Nisou), se cítila být spíše Rakušankou, na rozdíl od tatínka, který byl Čech a nechtěl mít s Rakouskem nic společného. Maminka mluvila doma německy, česky uměla špatně, tatínek mluvil česky a plynule německy. Spolu mluvili německy, Hanuš s tatínkem česky. Dědeček **Viktor Fischer** (* 13. 3. 1869, Uhlířské Janovice), svérázná postava, měl v Jablonci veliký dům a v něm obchod s textilem a galanterií v Podhorské ulici. Byl každým coulem rakouský voják. S babičkou Olgou bydleli v prvním patře. Hanuš Holzer vzpomíná, že když byla zima, dědeček nechal klempíře Hansorga vybudovat na zahradě ledovou dráhu pro děti. Ten pro Hanuše vyrobil i hasičskou přilbu.

Rodina nebyla ortodoxně věřící, dodržovali jen svátek jom kipur (den smíření na přelomu září a října), šábes o sobotách už ale ne, zato měli na Vánoce stromeček. „Než jsem se narodil, rodiče bydleli v pronajaté vile na okraji Jablonce, poté jsme se nastěhovali do druhého patra domu Fischerů, rodičů mé maminky." Hanuš prožil spokojené dětství v zajištěných poměrech a uchoval si na ně mnoho krásných vzpomínek. Nejen na babičku, ale zvláště na dědečka. Vychovávala ho chůva. Do školy ho na dědečkovu přímluvu vozila mlékařka na kozlíku svého vozu.

Hanuš chodil do německé školy. „Byl jsem takové nevýrazné dítě, ničím jsem nevynikal." Úkoly s ním dělala maminka, která byla velký pedant. Než se odstěhovali z Jablonce do Prahy, nikdy ve škole nepoznal antisemitismus.

Hanuš měl rád maminčinu nejstarší sestru **Bertu Neuwirthovou**, provdanou za obchodníka Artura Neuwirtha (* 7. 11. 1882, nepřežil Osvětim), zástupce francouzské firmy Jajteles. Bydleli také v jablonecké Podhorské ulici a měli dceru Ilse (* 20. 1. 1925, nepřežila Osvětim), která byla starší než Hanuš. Kdykoli se potkali, vzala Hanuše do hračkářství, kde si mohl vybrat, co chtěl. Teta Berta bohužel ve 35 letech zemřela na leukémii.

Tatínek Leo Holzer

Hanuš Holzer, jak ho v Terezíně namalovala Malva Schalek

V roce 1936 se rodina odstěhovala do Prahy, stejně jako strýc Otta. Tatínka jmenovali prokuristou u firmy Schenker, která sídlila Na Příkopě. Rodina získala podnájem v novostavbě na Letné, v ulici Malá Vinařská 4 (dnes Vinařská). Hanuš rád chodíval za strýčkem Ottou do kanceláře, odkud fascinován sledoval dopravní novinku – semafor. Než se rodiče zabydleli v novém bytě, dal otec Hanuše ke své sestře **Valerii Maříkové**. Provdána byla za Jaroslava Mařík, majitele pily. Žili v Neveklově a měli dva syny, Jiřího a Pavla. V roce 1944 dostala jako Židovka ze smíšeného manželství předvolání k nástupu do sběrného a internačního tábora Hagibor v Praze. Díky jejich známému lékaři se podařilo, aby vzhledem k jejímu „zdravotnímu stavu" nikam neodjela, a tak přežila válku v nemocnici na Hagiboru. Manžel Jaroslav žil sám, válku přežil. Syn Jiří (o čtyři roky starší než Hanuš) musel během války na nucené práce do tábora Klein Stein v Polsku, později byl v táboře v Osterode am Harz (vězněn tu byl i Ondřej Sekora). Válku přežil, stejně jako jeho bratr Pavel, který byl o měsíc starší než Hanuš, a tak spolu dva měsíce chodili do jedné třídy v Neveklově. Pavla za války vyhodili ze školy, tak dělal obchodního příručího. V neveklovské škole si Hanuš uvědomil, že je jiný – nejen svou češtinou, která se lišila od té místní, ale především tím, že byl kluk z města. Později sem často jezdil na prázdniny. Když nacisté za války vystěhovali Neveklov a jeho široké okolí, aby tu mohli postavit obří vojenské cvičiště zbraní SS, rodina se přestěhovala do Božkova u Mnichovic.

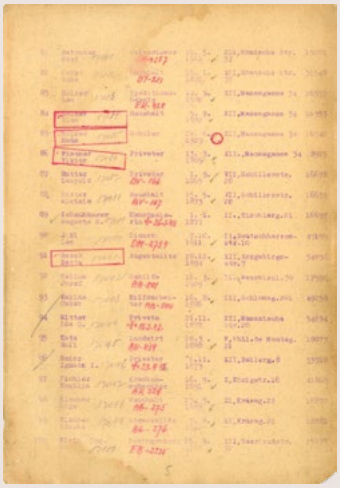
Hanuš také často jezdíval k další tatínkově sestře **Olze Winternitzové** (* 26. 11. 1892, Benešov). Její manžel Ing. Rudolf Winternitz (* 24. 9. 1882, Šebířov) byl známý pražský architekt, který mimo jiné postavil i dům na Letné, kam se Hanuš s rodiči přestěhoval. V Mladé Vožici měli luxusní vilu s bazénem, kde se Hanuš naučil plavat, když ho sestřenka Hana strčila do vody. Hana (* 22. 5. 1920) byla tzv. Wintonovo dítě a přežila v Anglii. Rodiče tolik štěstí neměli. Nejprve byli transportem Bd dopraveni do Terezína 4. 9. 1942, transportní číslo 852 a 853, a poté transportem Er do Osvětimi 16. 10. 1944, transportní čísla 760 a 759, kde byli zavražděni.

Hanuš začal v Praze chodit do školy ve Vinařské ulici, v ulici, kde bydleli. Spolužáci ho přijali, ale co ho zajímalo nejvíc, byla křižovatka na Strossmayerově náměstí. Mnichovskou dohodu nijak nepocítil. Zlom pro něj nastal až 15. března 1939. Rozhlas hlásil okupaci, ale Hanuš netušil, co si pod tím má představit. Pamatuje si, jak ho maminka okamžitě vzala tramvají do centra. Když vystoupili u Savarinu do sychravého středečního odpoledne, jely tudy kolony německých vojáků, až z toho šla tíseň. Praktická matka mu u firmy Hirsch v Železné ulici nakoupila oblečení do zásoby. Hanušovi skončilo šťastné dětství.

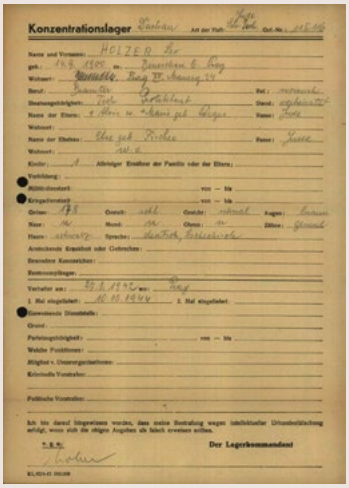
Tatínka hned po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava vyhodili z práce. Hanuš v červnu 1940 ještě ukončil pátou třídu a měl jít na gymnázium. To byl ale problém. Řešením mělo být Arcibiskupské gymnázium na Bachmačském náměstí. Jakmile začal školní rok, bylo pro malého Žida po studiu. Ústředna pro židovské vystěhovalectví v Praze vydala 13. září 1940 nařízení, že pražští Židé si nesmějí pronajímat volné byty, 19. září 1941 vznikla

foto © archiv rodiny Holzer; archiv Památníku Terezín; Arolsen Archives

povinnost pro všechny Židy starší šesti let nosit na oblečení viditelně žlutou hvězdu, nápisy „Židům vstup zakázán“ se staly všudypřítomnými. Výnosem říšského protektora ze 7. října 1940 bylo stanoveno, že k užívání nemovitostí uvolněných po Židech je nutný souhlas Ústředny, což vedlo k masivnímu vyklízení bytů ve prospěch německých zájemců. O třípokojový byt Holzerových měl zájem jeden Němec, kterého maminka přesvědčila, aby jim posečkal, než najdou náhradu. Mezitím byl 10. října 1940 vydán zákaz stěhování bez povolení a Židé z oblasti Velké Prahy nesměli opustit obvod svého bydliště ani se bez souhlasu Ústředny přestěhovat. Hanuš nějaký čas chodil do židovské školy v Maiselově ulici a po jejím zrušení docházel na soukromé hodiny a judo. Tatínek v zimě 1940/1941 musel chodit odklízet sníh. Silným zážitkem byly pro Hanuše desáté narozeniny, k nimž i v tak vyhrocené době dostal zmenšenou verzi závodního kola s přehazovačkou Čenkov od žižkovské firmy Soukup. Rodina našla nový podnájem v podobě jedné místnosti na Vinohradech v Mánesově ulici 34 u vdovy Kotrabové. Přebytečné zařízení uskladnili ve vile strýce Winternitze, ale během války vše zmizelo. Hanušovi rodiče tehdy s hořkostí vzpomínali, jak tatínek získal tři povolení k vystěhování do Jižní Ameriky, ale maminka nechtěla kvůli svému starému otci Viktoru Fischerovi odjet.

Transportní seznam do Terezína, Holzerovi ještě spolu

Táborová karta Dachau, doklad o přijetí Leo Holzera

Transport H z Prahy 30. 11. a transport G z Brna 2. 12. 1941 přivezly do Terezína první rodiny Židů. Hanuš na výzvu Židovské obce chodil pomáhat předvolaným do transportu. Zakrátko zjistil, že předvolaným rodinám v těchto vypjatých chvílích spíš překáží, a nechal toho. Vzpomíná ale na jednoho muže, který mu věnoval svoje kapesní hodinky Doxa. Opatroval je do svých posledních dní jako památku na onoho muže. Holzerovi dostali výzvu k transportu do terezínského ghetta zanedlouho. Nastalo horečné balení a rodina řešila dilema, komu svěřit rodinné cennosti. Část cenností svěřili Maříkovým, část asistentce zubního lékaře Vaněčka, který měl za ženu tatínkovu sestřenici Valdu. Od Maříků se jim po válce vše vrátilo, od asistentky nic. Přestože tatínek nebyl nijak slabý, donést 27. 1. 1942 dva kufry a batoh na shromaždiště byl pro něj nadlidský úkol. Od října 1941 sloužil za shromaždiště Židů Radiotrh Pražských vzorkových veletrhů. Jakmile vstoupili za plot, nastal nový režim. Nesměli opustit baráky, leželi se svými zavazadly a dozorující esesmany museli zdravit smeknutím pokrývky hlavy. Hanuš nechtěně nepozdravil a esesák mu přelomil přední řezák. Byli zařazeni do transportu V a z každého z nich se stalo pouhé číslo. Z tatínka 83, z maminky 84, z Hanuše 85 a z dědečka Fischera 86. Po třech dnech vyšli 30. 1. 1942 z baráků do tuhé zimy. Šli pěšky, po silnici na nádraží Bubny, na chodník Židé nesměli. Tady byli přepočítáni a nastoupili do soupravy s vagony třetí třídy. Cílovou stanicí v té době byly ještě Bohušovice, kde vystoupili do mrazivého dne. Byli opět přepočítáni a poté se obtěžkáni svými myšlenkami i zavazadly vydali pěšky směr terezínské ghetto.

Terezín

V té době město ještě nebylo ghettem. Židé byli zavíráni do vyklizených kasáren, která byla spojena koridory z dřevěných ohrad. Obyvatelé Terezína museli opustit město do 30. 6. 1942. Vysídlení se týkalo asi 3 500 obyvatel, což nařídil v únoru říšský protektor Reinhard Heydrich. Od 6. 7. 1942 se město změnilo na uzavřené židovské ghetto. Hanuš žil s maminkou v Hamburských kasárnách, v pokoji 115 v 1. patře, kam bylo vměstnáno asi 25 lidí. Maminka uklízela záchody. Dvakrát týdně dostávali čtvrtku chleba, 10 dkg cukru a proužek margarínu. K snídani bylo něco jako černá káva, kterou mohly pít i děti, ale pít se to nedalo. K obědu se na dvoře rozdávala jakási omáčka, jednou týdně bylo hašé z odpadového masa – ale byly to kalorie. Tatínek bydlel v Magdeburských kasárnách a měl na starosti ubytování vězňů v ghettu. Dědečka dali do Sudetských kasáren. Když v červenci 1942 vznikl v bývalé škole, objektu L 417 (dnes Muzeum ghetta), chlapecký dětský domov (Kinderheim), Hanuš se sem přestěhoval a vídal se s otcem i dědečkem. V každé třídě jich bylo 40, umývárna byla na chodbě, spali na třípatrových palandách, na každé posteli po dvou. Každá třída měla svého vedoucího či vychovatele, Hanuš vzpomíná na Arnošta „Šmudlu“ Klaubera (* 4. 4. 1921), tenistu, který přežil v Terezíně. Správcem objektu L 417 byl Leo Demner (* 17. 6. 1919) a vedoucím domovů Ota Klein (* 21. 2. 1921), oba přežili válku v Buchenwaldu. Hanušovu třídu 7 vedl Franta Maier (* 17. 5. 1922), který přežil v Gleiwitzu, pobočném táboře Osvětimi. Děti byly rozděleny podle věku do devíti tříd, vedených v českém duchu bez politického zaměření nebo mírně sionisticky. Navzdory přísnému zákazu probíhala i výuka, při níž vždy některý z hochů hlídal, jestli se neblíží nebezpečí. Hanuš měl volnost pohybu, večer mohl za maminkou i za otcem, anebo oni za ním.

Přeživší děti vzpomínaly po zbytek života na silný zážitek, kterým byla v ghettu dětská opera Brundibár Hanse Krásy (hudba) a Adolfa Hoffmeistera (texty písní). V ghettu měla opera premiéru 23. 9. 1943, naposledy se hrála 55. repríza v září (říjnu) 1944. Hanuš hrál a zpíval ve sboru. Hrál také fotbal na hradbách. Jednou pocítil silné píchnutí v zádech. Když ho maminka odvedla na ošetřovnu k pediatrovi MUDr. Hanuši Schaffovi (* 29. 6. 1907, zahynul v Osvětimi), lékař u něj zjistil zápal plic s tzv. exsudátem (hromadění zánětlivé tekutiny). „Měl jsem štěstí, že se tam o mě začala velmi obětavě starat sestřička Ilse Weberová“ (* 11. 1. 1903, zahynula v Osvětimi). Každý večer mu četla, přilnula k němu, nejspíš proto, že její starší syn odjel jako Wintonovo dítě do Anglie. Na léčbu nebyly prostředky, ale zabraly Priessnitzovy zábaly. V nemocnici strávil několik měsíců. Předčasné propuštění z marodky pro něj nevěstilo nic dobrého. S tatínkem byli zařazeni do transportu. Tehdy se ukázalo, jak zásadní význam mělo maminčino pracovní nasazení. V ghettu se „našla“ v roli skvělé uklízečky a patřila do úzké skupiny nepostradatelných pracovníků (nechodili do transportů). Když se matka přihlásila dobrovolně do stejného transportu, bylo jasné, koho by smrtihlavové v její osobě ztratili, snad proto Hanuše z transportu vyreklamovali. Tak se stalo, že jako jediný odjel transportem Ek do Osvětimi 28. 9. 1944 tatínek Leo Holzer, transportní číslo 428. Odjelo snad 2 499 vězňů. Tím jedním „chybějícím“ byl možná Hanuš, který věřil, že otec zahynul v Osvětimi.

Při detailním zkoumání archivů Památníku Terezín a Arolsenova archivu se mi podařilo objevit doklad o dalším osudu Leo Holzera. Byl deportován přímým transportem bez označení z KT Osvětim – Březinka do KT Dachau – Kaufering 10. 10. 1944, táborové č. 115116. Dožil se osvobození pobočného tábora Kaufering 27. 4. 1945 americkou 12. obrněnou a 103. pěší divizí. Dle záznamu opustil Dachau – Kaufering 29. 4. 1945. To, že se nevrátil k rodině, znamená, že mohl zemřít na cestě domů a jeho tělo mohlo být pohřbeno neidentifikováno. To se ale Hanuš Holzer nikdy nedozvěděl.

Když koncem roku 1944 odešel Hanuš z nemocnice a vrátil se do domu L 417, mnozí jeho kamarádi už nežili. Těm několika, kteří měli štěstí, zachránila život souhra šťastných okolností. Jedním takovým šťastlivcem byl Martin Mayer (* 19. 11. 1930), který spolu s několika příbuznými odjel unikátním transportem Ew 5. 2. 1945 z Terezína do Švýcarska (1 200

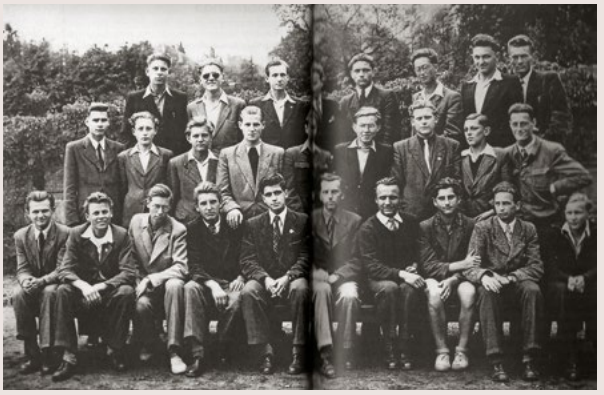
vězňů), transportní číslo 935. Toto „propuštění" vězňů bylo výsledkem tajných jednání švýcarského prezidenta Jeana-Marie Musyho s říšským vůdcem SS Heinrichem Himmlerem, jedním z architektů a organizátorů hromadné likvidace Židů. Transportováni byli Židé z Protektorátu, Německa, Rakouska a Nizozemska – jednalo se o prominenty, osoby vyššího společenského postavení, vědce, profesory, lékaře, aby si Hitler vylepšil pověst na konci války.

Hanuš v heimu L 417 dlouho nepobyl. Po nedávných transportech v ghettu nezůstali skoro žádní muži a ubylo na devadesát procent dětí. Přestěhovali ho do domova L 414, jenž byl určen pro zbývající děti. Hanušovi bylo patnáct, musel začít pracovat. Nejdřív jako pomocník elektroinženýra Ing. Františka Rusta (* 6. 9. 1900, přežil v Terezíně). Vyráběly se tu drátěné kostry na stínidla lamp. Hanuš nebyl dobrým pomocníkem, tak se ho Rust zbavil. Přešel tedy jako pomocník k elektrikáři, který pracoval venku. Hanušovi v zimě 1944/1945 omrzly prsty. Dalším vedoucím byl Erich Spitz (* 27. 3. 193?, přežil v Terezíně), jeden z posledních čtyř kluků, kteří zbyli. „I z toho je zřejmé, že celé terezínské ghetto bylo ve srovnání s ostatními koncentračními tábory rekreační středisko. To nelze poměřovat třeba s Osvětimí. Jídla jsme měli málo a zmrzlé, ale nebyli jsme na kost vyzáblí. Mrzli jsme, ale ne hodiny nazí na apelplacu. Zkrátka dalo se přežít, pokud vás neodvezli v dobytčáku do plynové komory."

Ve vedlejším domově L 416 bydlel kamarád Alfred Holzer (* 31. 12. 1929, přežil v Terezíně), se kterým se Hanuš potkal v nemocnici. Jeho otec byl v ghettu velitelem hasičů. Hanuš vzpomíná, jak byli s Alfredem ve sklepě jednoho z domovů a viděli, jak okolní sklepy zapaluje zástupce inspektora ghetta SS-Scharführer Rudolf Heindl, krutý a obávaný dozorce. Když zapálil hasičskou stanici, pan Holzer s několika muži běžel hasit i tam. Heindl na něho začal řvát a hákem na otevírání hydrantů mu vyrazil přední zuby. Hanuš vzpomíná také na návštěvu Červeného kříže v ghettu. Když si delegace zrovna prohlížela vypulírované ghetto, přijeli vězni z Osvětimi – vyhublí, zavšivení. Hnali je do sprch, ale vězni se báli, protože věděli, co znamenala sprcha v Osvětimi. „Jak je hnali ulicemi ke sprchám, delegáti Červeného kříže museli tu hrůzu spatřit. Vůbec je to nezajímalo." V Magdeburských kasárnách se na prostředním dvoře v neděli hrál fotbal. Mužstvo mělo sedm hráčů, protože hřiště bylo malé. Týmy tvořili kluci, co spolu pracovali, takže proti sobě hráli truhláři, elektrikáři, vedoucí a další. Ochozy byly vždycky plné, vždyť to byla velká zábava. „V ghettu nás hlídali esesáci, nebo lépe řečeno nás víceméně jen komandovali, protože odsud nebylo úniku. Na pořádek dohlížela Ghetto-Wache, složená z Židů v uniformách. Okraj Terezína hlídali četníci. Ti se dělili na dvě části – jedna s Němci táhla, druhá část nám pomáhala." Do ghetta nebylo možné dostat nějaké noviny, ale šířila se tu šuškanda od nově příchozích Židů, tedy dokud neskončili všichni v Terezíně.

Osvobození

Hanuš vzpomínal, jak v dubnu odvážely autobusy z ghetta dánské vězně a na cestu jim hrál na flétnu a bubínek. „Je zajímavé, že to ve mně nebudilo závist, jen divný pocit, částečně radost, že jim to utrpení končí, částečně lítost, že je ztrácíme." Evakuaci zorganizoval švédský Červený kříž. Konvoj s přibližně 425 dánskými Židy odjel z Terezína 15. 4. 1945 v rámci humanitární akce „Bílé autobusy" (Vita bussarna). Krátce nato začaly do Terezína přijíždět evakuační transporty z likvidovaných táborů Bergen-Belsen, Buchenwald, Flossenbürg i z jejich pobočných táborů. První velký transport přivezl do ghetta 20. 4. 1945 na 2 000 vězňů v zuboženém stavu. Těmito transporty přijelo do Terezína do osvobození více než 15 000 vězňů, kteří se připojili k původním asi 17 500 lidem žijícím v ghettu. Následky na sebe nenechaly dlouho čekat. V ghettu vypukla koncem dubna těžká epidemie skvrnitého tyfu. Padlo jí za oběť 1 000–1 500 lidí. Režim v ghettu se ale začal uvolňovat. Němečtí strážní měli své starosti, kolem tábora projížděla německá vojska stahující se do Prahy. Strážní SS zmizeli z Terezína 5. 5. 1945 a v několika zbývajících dnech do osvobození Hanuš zažíval nový pocit – pocit volnosti. Těsně před osvobozením 8. 5. 1945 kolem 19. hodiny přiletěla do ghetta střela, která poničila dům Q 704. V jeho troskách zahynul rakouský plukovník a zranění utrpěl holandský generál – oba zde byli vězněni. O pouhé dvě hodiny později, ve 21 hodin, projel Terezínem první sovětský tank. Pro Hanuše skončilo terezínské období.

Sexta Benešova gymnázia, druhá řada, první zprava, Hanuš Holzer

Křižovatka na Můstku 15. červen 1948 po Holzerových úpravách

Z prvních příchozích si pamatuje lékaře z pražské Bulovky, kteří přijeli čelit tyfové epidemii. Byl vydán zákaz opustit město (karanténa). „Maminka se dobrovolně přihlásila, aby pomáhala zdravotníkům v tyfových lazaretech. Zůstala tam až do léta. Tatínka jsme už nikdy neviděli." Hanušovi bylo šestnáct, byl volný a jeho první kroky vedly za Mařík ovými, kteří se z Neveklova přestěhovali do Božkova u Mnichovic. Ve starých šatech vyšel z ghetta a šel kolem nedostavěných plynových komor ke křižovatce na Litoměřice a Ústí nad Labem. Viděl, jak tři kluci, kteří byli stejně staří jako on, mlátí německého vojáka. Neměl proti nim šanci, přesto na ně vletěl a snad mu uvěřili, že to myslí vážně, tak se stáhli. Dál mu byl ten Němec jedno. „Jen jsem nechtěl dopustit, aby byl někdo, byť německý voják, trestán bez soudu." Stopl si auto a po dlouhé době se opět vezl vozem. Z celkem 81 členů široké rodiny přežili z maminčiny strany jen dědeček Fischer, bratranec Josef Seeger a z tatínkovy strany Mařík ovi.

Svatba 26. dubna 1966

Hanuš Holzer na Manetu vyjíždí do soutěže spolehlivosti

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

zdroj: Muž mezi VW a Škodou, poděkování autorovi knihy PhDr. Janu Králíkovi; poděkování Mgr. Michaele Dostálové, vedoucí dokumentačního oddělení Památníku Terezín

Kostel sv. Petra a Pavla v Březně

Adventní koncerty v kostele sv. Petra a Pavla v Březně

Dopřejte si chvíli klidu, krásnou hudbu a kouzelnou adventní atmosféru. Obec Březno vás srdečně zve na sérii adventních koncertů, které se uskuteční každou adventní neděli od 16 hodin v kostele sv. Petra a Pavla v Březně u Chomutova.

V jedinečném prostředí našeho kostela, který se pyšní mimořádnou akustikou, zazní hlasy známých pěveckých osobností. Hudba se ponese historickými prostorami a nabídne posluchačům nejen nevšední kulturní zážitek, ale také příležitost na chvíli zpomalit, odpočinout si od předvánočního shonu a nechat se unést krásou hudby.

Na koho se můžete těšit?

29. listopadu – Kateřina Brožová
6. prosince – Světlana Nálepková
13. prosince – Miro Dvorský a Matěj Vaník
20. prosince – Andrea Kalivodová

Každá adventní neděle tak přinese nové hudební setkání a příležitost naladit se na nejkrásnější svátky roku.

Až se po koncertě vydáte na procházku obcí, zastavte se také na náměstí u našeho dřevěného betléma. Pod září rozsvíceného vánočního stromu vytváří nostalgickou atmosféru, která připomíná kouzlo Vánoc, jaké si pamatujeme z dětství.

Přijďte prožít advent v Březně s hudbou, světlem a klidem. Těšíme se na společná setkání, která nám pomohou na chvíli se zastavit a vychutnat si opravdovou vánoční atmosféru.

Program adventních koncertů v Březně

Fotopoint obce Březno ve Stranné

Betlém na náměstí v Březně

Když malí nevědí, velcí poradí…

Znáte kostel sv. Petra a Pavla v Březně?

Ověřte si, jak dobře znáte historii jedné z nejvýznamnějších barokních památek Chomutovska!

1. V kterém roce byl položen základní kámen kostela sv. Petra a Pavla?
a) 1281
b) 1739
c) 1764

2. Kolik kilogramů vážil největší z původních zvonů kostela?
a) 778 kg
b) 578 kg
c) 978 kg

3. Co bylo nalezeno ve věžních kopulích při opravách v roce 2000?
a) Poklad ze zlatých mincí.
b) Původní stavební nářadí.
c) Historické dokumenty a listiny.

? Své odpovědi nám posílejte do 1. prosince z www.kampocesku.cz/soutěže. Deseti autorům správných odpovědí zašle Infocentrum Březno zajímavé ceny.

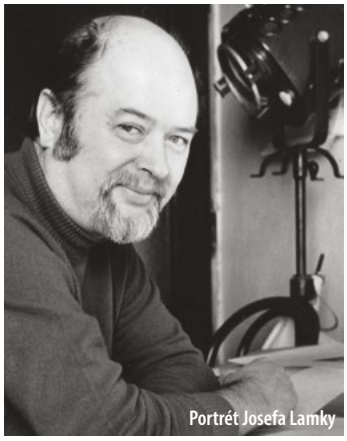
Březno

Infocentrum Březno
Generála Svobody 431
431 45 Březno
+420 607 028 661
infocentrum@obecbrezno.cz
www.obecbrezno.cz

foto © Obec Březno

Mistr české animace (95 let)

Životní příběh muže, který stál u zrodu večerníčků i slavného Černého divadla, je o výtvarníku Josefu Lamkovi, scenáristovi, režisérovi a animátorovi. Jeho díla srší laskavým humorem.

Portrét Josefa Lamky

foto © Wikimedia Commons, autor Hanakrej; Luděk Sládek

Narodil se 12. listopadu 1931 v Hronově a lásku k loutkám v sobě objevil už v dětství, kdy hrál divadlo z kuchyňského okna svého dědečka. Vystudoval náchodské gymnázium a pražskou VŠUP, obor hračka-loutka v ateliéru profesora Josefa Nováka. Během studií sbíral cenné zkušenosti na stážích u Jiřího Trnky. Po absolutoriu byl scénografem v Divadle Spejbla a Hurvínka. Stál u zrodu Černého divadla, kde mu byla, stejně jako v životě, oporou jeho manželka Hana Lamková, roz. Ryšánková. Tato všestranná umělkyně se do české kultury zapsala jako loutkoherečka, divadelní režisérka, spoluzakladatelka Černého divadla, spisovatelka a scenáristka večerníčků i komiksu Čtyřlístek. Společně od roku 1962 tvořili pro ČST, která se stala jejich domovem. Josef jako výtvarník, režisér a scenárista vdechl život postavám, jako byl vodník Česílko, Káťa a Škubánek nebo „človíček", za kterého získal cenu ČST (1988). Úspěch slavil i s kachnou Matyldou, která mu vynesla ocenění na festivalu Anifest 2002. Josef Lamka zemřel 6. 7. 2009 v Praze během práce na scénáři animovaného filmu Čtyřlístek ve službách krále. Pohřben měl být na hřbitově v otrokovické části Kvítkovice.

Lucie Sládková

Fáze k animovanému filmu Káťa a Škubánek, 1982

Zřícenina Jezdec

Hrádek Jezdec (Reitstein, Reitenštejn) stojí na Žulovém vrchu nad Černou Nisou a Kateřinským údolím v Liberci–Ruprechticích. Písemně i archeologicky je doložen během 14.–15. století.

Jezdec – skalní vyhlídka

foto © Wikimedia Commons, autor Martin Veselka

Patrně sloužil jako ostraha zemské cesty Liberec - Frýdlant. Na třech skalních žebrech stávala dřevěná konstrukce hrádku. Ostroh byl od zbytku hřebene oddělen valem a přibližně dvoumetrovým příkopem. Tudy také vede jediná přístupová cesta do hradu. Hrádek je dostupný celoročně a přivede vás sem žlutá značka.

Alois Rula

kolektiv autorů

Být novinářem

Dvacet rozhovorů, tři generace, jedna profese

Co obnáší být novinářem? A jak moc se tahle profese za poslední tři desetiletí změnila? Dvacet českých žurnalistů tří generací otevřeně vypráví o svých začátcích, zásadních okamžicích kariéry i ceně, kterou si práce v médiích někdy vybírá. Jejich často velmi osobní výpovědi společně skládají pestrý obraz české novinařiny od divokých devadesátých let až po dnešní dobu sociálních sítí. Setkávají se tu různé zkušenosti a odlišné světy, které dohromady vyprávějí příběh jednoho řemesla. Kniha, doplněná o QR kódy, navazuje na podcastovou sérii Background ČT24: Generace.

cena: 399 Kč

https://eshop.ceskatelevize.cz/

? Jak zní dnešní název obce, ve které se narodil zakladatel moderní české politické žurnalistiky Karel Havlíček Borovský?

a) Havlíčkův Brod

b) Havlíčkova Borová

c) Borová Lada

Své odpovědi nám posílejte do 1. prosince z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Edice

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Lucie Marunová

Hajná ze Šumavy

Šumava dlouhodobě přitahuje čtenáře svou krajinou, přírodou i příběhy lidí, kteří v ní žijí a pracují. Autorka ve své nové knize nechává čtenáře nahlédnout do reality života v lese, který není jen romantickou představou o tichu, přírodě a šumavské krajině. Přibližuje práci v lesním hospodářství, myslivost i ochranu přírody a ukazuje, co všechno obnáší profese, s níž se většina lidí setkává spíše prostřednictvím vyprávění než vlastní zkušenosti. Vedle praktických zkušeností přináší také osobní příběhy a vzpomínky. Vydalo nakladatelství Mladá fronta.

cena: 449 Kč

www.albatrosmedia.cz

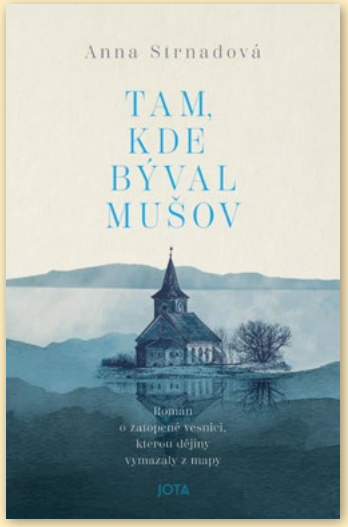
Anna Strnadová

Tam, kde býval Mušov

Na jihu Moravy, v krajině řek a vinohradů, se nad vesnicí Mušov stahují mraky války. Život se tu pomalu mění v tiché napětí mezi Čechy a Němci, kdysi tak blízkými sousedy, kteří po generace sdíleli jednu půdu i jeden osud. Když válka skončí, staré jistoty se rozpadnou. Němečtí obyvatelé musejí odejít, jejich domy obsazují noví příchozí a krajina si tiše ukládá paměť všech, kdo tu kdy žili. Ještě ale netuší, že sama brzy zmizí pod hladinou. Román zachycuje proměny místa, které muselo ustoupit vodě, a lidí, kteří museli ustoupit rozhodnutím mocných.

cena: 448 Kč

www.jota.cz

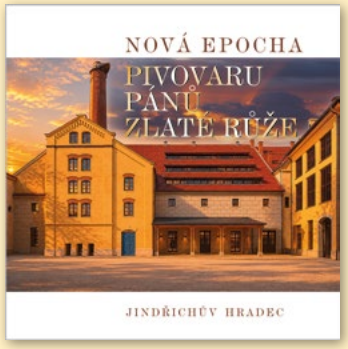

Nová epocha pivovaru pánů zlaté růže

Publikace mapuje více než šest století historie pivovarnictví v Jindřichově Hradci, přibližuje osudy zámeckého pivovaru od jeho založení pány z Hradce přes období Slavatů a Černínů až po jeho úpadek, požár a rozsáhlou rekonstrukci. Součástí knihy jsou unikátní archivní dokumenty, historické fotografie, plány pivovaru i příběh jeho proměny v moderní kulturní a společenské centrum s novým multifunkčním kulturním sálem, Pivovarem Jindra a restaurací Smetana.

cena: 220 Kč

www.infocentrum.jh.cz

Vratislav Šverma

Železniční stanice Mnichovo Hradiště

Publikace přibližuje historii mnichovohradišťské železnice od vzniku Turnovsko-kralupské dráhy přes její postupný rozvoj a proměny nádražní budovy až po současnost. Věnuje se také železničním vlečkám spojeným s dnes již zaniklými podniky, neuskutečněnému projektu tratě do Křižan, počátkům autobusové dopravy i zajímavostem z novější historie. Doplňuje ji řada historických fotografií, plánů a výkresů, z nichž mnohé jsou zveřejněny vůbec poprvé. Kniha je v prodeji v Knihkupectví a papírnictví Hany Otáhalové v Mnichově Hradišti.

cena: 350 Kč

muzeum.mnhradiste.cz

připravila: Alice Braborcová (braborcova@kampocesku.cz)

Průkopník Hanč (140 let)

Trojnásobný mistr Koruny české v běhu na lyžích v letech 1907–1909. Jeho život vyhasl na hřebenech Krkonoš o Velikonocích roku 1913.

Bohumil Hanč po vítězství v mistrovském závodě, 1907

Pomník Bohumila Hanče v Krkonoších

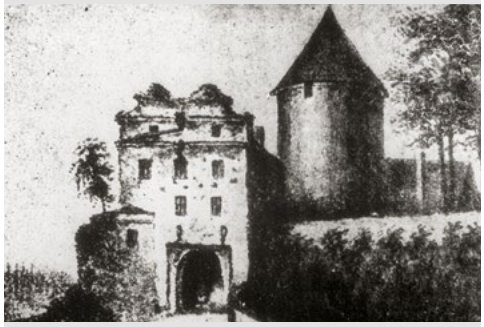
foto © Wikimedia Commons, autor Maoman

Narodil se 19. listopadu 1886 na Benecku u Jilemnice v tkalcovské rodině a jeho obživou byly i zednické práce. Od dětských let ho lákaly lyže a patřil k průkopníkům lyžování u nás. Od roku 1906 byl členem Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici a kromě klasického lyžování se věnoval i krasojízdě na lyžích, při níž se jezdilo přes překážky. Během vojenské služby byl přidělen k výzvědnému oddílu a mimo jiné vedl lyžařský výcvik. Po návratu v roce 1911 začal opět závodit i mimo Krkonoše. Pod nátlakem těhotné manželky Slavěny se chtěl rozloučit se závodní kariérou při 8. ročníku mistrovského závodu na 50 km, který se konal 24. března 1913. Kvalitně obsazený závod začal brzy ráno za neobvykle teplého počasí. To se ale během dopoledne začalo prudce měnit a přešlo do vichřice a dramatického ochlazení. Závodníci postupně odstupovali ze závodu, Hanč nakonec zůstal na trati sám. Organizátoři se ho snažili ve vánici zastavit, ale jeho sportovní touha ho hnala dál. Na Zlatém návrší vysílením padl, zázrakem se potkal se svým přítelem Václavem Vrbatou, který mu navlékl trochu oblečení a jel pro pomoc. Pátrací akci rozjeli i z Labské boudy, kam Hanče nakonec dopravili. Oživovací pokusy ale skončily nezdarem. Srdce nevydrželo. Ve vánici zahynul i Vrbata, který se vrátil a hledal svého kamaráda. Jeho tělo bylo nalezeno mezi Harrachovými kameny a Zlatým návrším. Památku obou kamarádů připomíná mohyla na vrcholu Zlatého návrší.

-babok-

Nové Město nad Metují

1501–2026 | **525 let**

Krajská brána, 1874

Povolení k založení města udělil Janu Černčickému z Černčic a Kácova český král Vladislav II. 24. 2. 1483. Dne 10. srpna 1501 ve 14 hodin byl pak položen Janem Černčickým základní kámen mezi Krajskou branou a věží Zázvorka.

MIC Nové Město nad Metují
Husovo náměstí 1225, 549 01 Nové Město nad Metují
+420 491 472 119
infocentrum@muzeumnm.cz

www.mestonaskale.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Kouzlo Vánoc v Rychnově nad Kněžnou

Zveme vás na tradiční Výstavu betlémů z kraje Orlických hor. Ale také na adventní program plný hudby, pohádek a světelných zážitků.

Od **11. do 30. prosince 2026** se v konírně Kolowratského zámku uskuteční již **29. ročník Výstavy betlémů z kraje Orlických hor**, která představí rozmanitou tvorbu betlémářů i betlémy ze soukromých a muzejních sbírek. Těšit se můžete na pestrou přehlídku betlémů zhotovených z nejrůznějších materiálů i různými technikami. Sběratelé turistických vizitek budou mít možnost si zakoupit absolventskou vizitku betlémů.

První adventní neděle bude patřit tradičně vystoupením rychnovských škol a vystoupí i Katka Říhová.

O druhé adventní neděli vystoupí houslistka Nika, uvidíte show malování světlem a pro nejmenší bude připravena divadelní pohádka. Celé odpoledne se ponese v duchu zvonečků, které si budete moci i zakoupit, a tak podpořit dobrou věc.

Přijďte si užít adventní čas v příjemné atmosféře, potkat se s přáteli a společně se naladit na nejkrásnější svátky roku.

KULTURA Rychnov nad Kněžnou

Více na
www.kulturark.cz
www.rychnovsko.info

Betlém osobností Ústí nad Orlicí

V Ústí nad Orlicí mají svůj betlém místní významné osobnosti. Tradiční malované ústecké betlémy doplnil před časem malovaný betlém ústeckých osobností, který se postupem času doplňuje.

Ctí techniku malování betlémů a vhodně doplňuje sbírku těch historických adventních a vánočních. Návštěvu muzea a prohlídku betlémů malovaných i dřevěných můžete spojit **29. listopadu** s účastí na slavnostním zahájení adventu.

program

15.00 hodin | Vánoční jarmark
16.00 hodin | Čtyřlístek, koncert
17.00 hodin | Zahájení Ústeckého adventu 2026, rozsvícení vánoční výzdoby ve městě a stromu na náměstí, žehnání adventních věnců
17.15 hodin | Tomáš Kočko & orchestr, koncert

Po celý advent jsou připraveny ve městě vánoční výstavy, jarmarky, koncerty, ale také stánky s vánočním punčem, svařákem a dalším občerstvením.

A pokud máte tajné vánoční přání, můžete ho poslat **Ježkovou poštou** svému Ježíškovi. Sliby a přání se přeci o Vánocích mají plnit. Schránka na dopisy pro Ježíška bude u vánočního stromu umístěna 29. listopadu od 15.00 do 18.00 hodin a potom do 14. prosince ve vestibulu radnice.

Přejeme všem klidné a radostné Vánoce.

[OU] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum
Sychrova 16, 532 24 Ústí nad Orlicí
+420 465 514 271
e-mail: ic@muuo.cz
www.ustinadorlici.cz
www.poznejustinadorlici.cz

Vánoční jarmark v Žamberku

Jako již tradičně se i letos můžete těšit na vánoční jarmark v Žamberku, který se uskuteční v úterý 24. listopadu na Masarykově náměstí.

Jarmark bude zahájen ve **13 hodin** a nabídne příjemné odpoledne plné vánoční atmosféry, dobrého jídla, pití a pestré nabídky stánků. Těšit se můžete na výrobky a vánoční dekorace převážně od místních tvůrců.

Od **15 hodin** vystoupí děti z místních škol a školek, od **17 hodin** pak program doplní hudební vystoupení. **V 18 hodin přijde na řadu slavnostní rozsvícení vánočního stromu**, které bude pomyslným vrcholem celého jarmarku.

Přijďte si užít kouzelnou předvánoční atmosféru, potkat se s přáteli a společně přivítat adventní čas.

Turistické informační centrum Žamberk
Masarykovo náměstí 168, 564 01 Žamberk
+420 465 612 946
info@zamberk.eu
www.zamberk.cz

Otrokovice

1141–2026 | **885 let**

Otrokovice, náves, 1939–1945

První písemná zmínka o Otrokovicích je obsažena v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka a je datována k roku 1141. V té době byla ves součástí majetku přerovské velkofarnosti. V polovině 14. století byly Otrokovice součástí tečovického statku.

TIC Otrokovice
nám. 3. května 1302, 765 02 Otrokovice
+420 571 118 103
info@tic-otrokovice.cz

www.tic-otrokovice.cz

foto © www.cz-mesta.eu

Pro pestrou zemi: Rok biodiverzity 2027

Dvanáct. Právě tolik zvířat a rostlin bude po celý příští rok vyprávět své příběhy a vysvětlovat, jakým problémům musí v naší krajině čelit. Hlavní slogan zní: „Čau, já mizím." Má upozornit, že se z přírody vytrácí pestrost, tedy biodiverzita.

Rys ostrovid

Biodiverzita je vlastně vše živé kolem nás – od malých půdních organismů, rostlin, stromů, hub, hmyzu přes ptáky až po velké savce v mořích. Rok biodiverzity by měl připomenout nejen význam a krásy přírodní rozmanitosti, ale také příčiny, proč z naší krajiny postupně mizí. Měl by ukázat, že zdánlivě bezvýznamné ztráty mohou mít podstatný dopad i na nás, na lidi. S každým mizejícím druhem totiž chudne i náš společný příběh.

Pro návrat přírody do našeho života přitom může něco dělat každý z nás. Pomohou i drobnosti – třeba když na zahrádce omezíme chemii, necháme dožít staré stromy, vyskládáme z kamenů pár zídek nebo dáme sbohem anglickým trávníkům.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR společně s Českým svazem ochránců přírody připravuje na celý rok 2027 různé tipy, jak k obnově přírodní rozmanitosti přispět.

Střevíčník pantoflíček

2027 Rok biodiverzity

Český svaz ochránců přírody

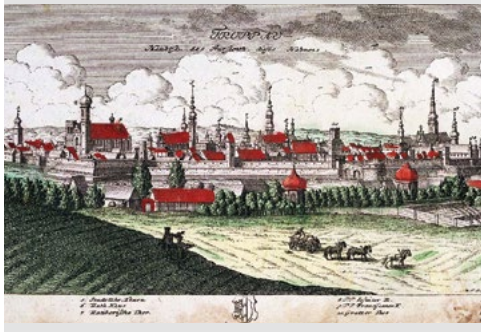
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

csop.cz
aopk.gov.cz

foto © František Jaskula; Lucie Benešová

Opava

1201–2026 | **825 let**

Opava, dle veduty F. B. Wernera, 1737

Roku 1201 potvrdil Přemysl Otakar I. klášteru Hradisku u Olomouce držení pěti krčem v osadě pojmenované podle řeky Opavy v místě, kterým procházely obchodní stezky. Roku 1224 pak udělil Opavě tzv. velké privilegium, což dokládá její existenci jako města.

TIC Opava
Horní náměstí 67, 746 01 Opava
+420 553 756 143
tic@opava-city.cz

www.opava-city.cz/tic/cz

foto © www.cz-mesta.eu

KAM pro bystré hlavy

Znáte naše zříceniny hradů?

K tradičním turistickým cílům rodinných výletů patří zříceniny našich hradů. Ocení je nejen dospěláci, milovníci historie, ale i dítka, která mají duši plnou pohádkové fantazie. Výběr je pestrý a inspirací může být i tento malý kvíz pro dobrodruhy.

1) Jak se jmenuje tato zřícenina v Karlovarském kraji?

a) Hartenštejn b) Himlštejn c) Hartenberg

2) Jak se jmenuje zřícenina tohoto hradu v Ústeckém kraji?

a) Petršpurk b) Žerotín c) Pravda

3) V Plzeňském kraji můžete navštívit tuto zříceninu. Jak se jmenuje?

a) Švamberk b) Gutštejn c) Falkenštejn

4) Jak se jmenuje zřícenina tohoto jihočeského hradu?

a) Kozí hrádek b) Dobronice c) Hrádek u Purkarce

5) Jak se jmenuje tato zřícenina hradu v Olomouckém kraji?

a) Brníčko b) Koberštejn c) Edelštejn

6) Jak se jmenuje tato zřícenina hradu na jihu Moravy?

a) Děvičky b) Sirotčí hrádek c) Neuhaus

? Své odpovědi nám zasílejte do 10. listopadu z www.kampocesku.cz/souteze. Tři vybraní soutěžící, kteří odpoví správně na všechny otázky, získají víkendový pobyt pro 2 osoby se snídaní v Pensionu Bohemia v Krušných horách s čerpáním do 20. prosince 2026.

foto © Miroslav Folýn; Wikimedia Commons, autor Opavjar

Advent ve Světlé

sobota 28. listopadu	14:00–16:00	knihovna	Den pro dětskou knihu
neděle 29. listopadu	15:00–17:30	náměstí	Mini jarmark místních organizací a výtvarná dílna DDM
	15:00	náměstí	Sbor Amos ze ZŠ Komenského
	15:30	náměstí	Houslové duo Amos Violin
	16:00	náměstí	Sbor Amos ze ZŠ Komenského
	16:00–17:00	u kašny	Světýlka naděje – pouštění skořápek
	16:30	náměstí	Houslové duo Amos Violin
	16:45–17:30	náměstí	Andělé na Chůdách Divadlo eMILLIon
	17:30	**náměstí**	**Rozsvícení vánočního stromu**
	se setměním		**Rozsvícení Zimní procházky**
sobota 5. prosince	9:00–19:00	náměstí	Mikulášské trhy
	15:30–18:30	podzemí	Čerti v podzemí
	18:00	kostel sv. Václava	Adventní koncert – folková skupina Roháči
neděle 6. prosince	14:30	Zámek Světlá	Škubánkovy Vánoce
	19:00	Kivadlo	Vánoční koncert Josefa Vágnera a sboru ZUŠ
středa 9. prosince	18:00	schody u radnice	Česko zpívá koledy
sobota 12. prosince	18:00	kostel sv. Václava	Rorate caeli – Koncert smíšeného pěveckého sboru a komorního orchestru – Stanislav Mühlfait
neděle 13. prosince	15:00	Kivadlo	Jak andělíček Koledníček Vánoce prožil a Výtvarná dílna s DDM
	17:00	kostel sv. Václava	Koncert dětského sboru Zvonek a Zvoneček
středa 16. prosince	14:00–17:00	knihovna	Vánoční tvoření
čtvrtek 17. prosince	17:30	Kivadlo	Koncert ZUŠ
sobota 19. prosince	18:00	Kivadlo	Přímý přenos baletního představení Louskáček – Vánoční příběh ze Státní opery
	18:00	kostel sv. Václava	Setkání u adventního věnce
neděle 20. prosince	18:00	Zámek Světlá	Vánoční koncert ZUŠ
	18:00	kostel sv. Václava	Adventní koncert – Aneta Prášková
neděle 27. prosince	18:00	kostel sv. Václava	Česká mše vánoční – sbor Gaudeamus
pondělí 28. prosince	16:00 a 17:00	před kostelem	Živý betlém
	18:00	u Café Trafika	Vánoční zpívání s kapelou Na Prášky

kostel sv. Václava otevřen každou adventní neděli od 16 do 18 hodin

- 24. prosince od 13 do 16 hodin
- 25., 26., 31. prosince a 1. ledna od 16 do 18 hodin
- od 22. prosince Betlémské světlo

Zámek Světlá

- od 14. listopadu 2026 do 10. ledna 2027 Vánoce v zámku a podzámčí

KyTICe
Světlá nad Sázavou

Změna programu vyhrazena

Děvičky od cesty do Klentnice

Podzimní výstup na Děvičky

Krátící se dny a sytě se barvící listí stromů jsou neklamným znamením nastupujícího podzimu. Můžeme se oddat melancholii údolních mlh, vzpomínat na paprsky letního slunce nebo se začít těšit na blížící se adventní období. Ale i podzimní turistika má své kouzlo. Zvláště pak na Pálavě.

Boží muka u cesty na hrad

Pohled na Děvičky a Děvín

Dívčí hrady od Dolních Věstonic

Pavlovské vrchy jsou zdaleka viditelnou dominantou jižní Moravy. Krajina pod jejich vrcholem Děvínem v minulosti lákala lovce mamutů a později i římské legie. Už jenom vědomí, že budete chodit po místech, kde si naši předci pekli steaky z chlupatých chobotnatců nebo vyrobili ze zdejší hlíny sošku venuše, by vás mohlo pohnout k návštěvě tohoto kraje. Příhodným načasováním může být období kolem svátku sv. Martina, kdy se budou prvně chutnat nová vína. Právě podzimní rozjímání u darů zdejších vinic může navodit tu neopakovatelnou atmosféru pospolitosti, romantiky i tradic. Aby byl váš turistický zážitek dokonalý, doporučujeme vám pohled na zdejší krajinu z výšky. Jedním z míst, které vám v čase mimo hlavní turistickou sezonu poskytne potřebný klid a nadhled, jsou Děvičky. Jde o zříceninu gotického královského hradu nad obcí Pavlov. Prvně je zmiňován k roku 1222 pod názvem Dewiczky. Jeho prvním purkrabím byl Štěpán z Medlova († 1235), zakladatel šlechtického rodu Pernštejnů. V druhé polovině 13. století byl hrad zřejmě zničen při nájezdech Kumánů (r. 1253). K obnově došlo za vlády krále Václava II., později král Jan Lucemburský udělil tento hrad lénem Lichtenštejnům (r. 1334). Zikmund z Ditrichštejna jej přestavěl do nepravidelné obdélníkové podoby a opatřil renesanční baštou.

Pohled z hradu na Pavlov

Za třicetileté války byl hrad vypálen Švédy. Po částečné opravě sloužil jako strážní pevnůstka až do dalšího požáru v roce 1744. Od začátku 19. století pak chátral.

K hradu můžete vyrazit po červené turistické značce z Klentnice nebo z opačné strany od Dolních Věstonic. Trasa je též známá jako Via Czechia či jižní Svatojakubská. Kratší variantou pak je cesta po zelené z Pavlova, např. od informačního centra, kolem božích muk, kdy se bude vaše cesta stáčet postupně doleva a půjde prudším zalesněným svahem až k zřícenině. Výstup je sice náročnější, ale odměnou vám budou krásné výhledy na Novomlýnské nádrže i okolní krajinu. Při obhlídce si můžete představovat, kudy táhla stáda mamutů, jak se zdejší krajinou pohybovaly zmiňované římské legie, a gurmáni se mohou těšit, že po sestupu z kopce vplují přímo do některého z nespočtu zdejších vinných sklepů. Rozhodnete-li se pro tuto formu trávení podzimu, doporučujeme nejprve cestu na hrad a poté až do sklepa. Opačná volba je pouze na vlastní nebezpečí, stejně jako vstup do hradu mimo turistickou sezonu.

-felix-

foto © autor

Adventní Zlín letos ovládnou kováři a originální kovové sochy

Vánoční trhy, koncerty, tradiční dobroty a také pořádná dávka kovářského řemesla. Od 27. listopadu do 23. prosince ožije náměstí Míru ve Zlíně atmosférou inspirovanou pohádkou O statečném kováři.

Kromě bohatého kulturního programu, zářivé vánoční výzdoby, světelných fotopointů a dřevěného betléma se můžete těšit na rozmanitou nabídku jídla a tradičních nápojů.

Ve více než třiceti stáncích najdete **vánoční lahůdky** a **nejrůznější speciality**, několik variant **punčů** a **svařeného vína**, **horkou medovinu** i **čokoládu**. Od 5. prosince přibude dalších **padesát stánků** s **vánočním zbožím** a **řemeslnými výrobky**, kterými můžete potěšit nejen své blízké, ale i sami sebe.

Letošní advent bude ve znamení pohádky O statečném kováři. Její téma se promítne do výzdoby i doprovodného programu. Během adventních nedělí se můžete těšit na **ukázky kovářského řemesla** a sledovat, jak pod rukama mistrů vznikají **jedinečné výtvory** a **sochy**. Vánoční výzdobu doplní letos několik **originálních kovových soch z KOVOZOO** ve Starém Městě. A protože tvoření

baví především děti, připravené budou i **kovodílničky**, ve kterých si samy něco vyrobí.

První adventní neděli 29. listopadu se na náměstí Míru slavnostně **rozsvítí vánoční strom**. Zlín si přitom jako jedno z mála krajských měst stále zachovává tradici živého vánočního stromu. Od 18 hodin pak náměstí rozezní **adventní koncert** valašské kapely **DOCUKU** se slovenskou zpěvačkou **ENIESOU**.

Během adventních dnů se můžete těšit na **bohatý kulturní a doprovodný program**. Na pódiu a ve Vánoční stodole vystoupí **místní** a **regionální umělci, pěvecké sbory, kapely, dětské soubory i známí interpreti české hudební scény**, jako je např. **Kateřina Marie Tichá & Bandjeez | F-DUR Jazzband | Alžběta Kolečkářová a Petr Kolář**. Na děti čekají kouzelnická vystoupení, pohádky, tvořivé dílny a **mikulášský program** s **čertovskou ohňovou a světelnou show**. S nejmenšími si užijete také vystoupení kapely **Bombarďák**.

Vánoční výzdoba rozzáří nejen náměstí Míru, ale také **okolní ulice a parky**. Udělejte si procházku večerním Zlínem, užijte si světelnou výzdobu a zastavte se u některého z **vánočních fotopointů**, kde se můžete vyfotit na památku. Ať už vyrazíte za vánočními nákupy, na koncerty nebo jen nasát předvánoční atmosféru, užijte si advent ve Zlíně.

Ani po Vánocích program na náměstí Míru nekončí. **Od 26. prosince do 3. ledna** zůstanou otevřené některé stánky s občerstvením. Zastavit se tu můžete na něco dobrého a užít si příjemné chvíle vánoční pohody.

zlín. město nekonečných možností

Program Adventní Zlín
www.adventnizlin.eu

foto © archiv města Zlín

Arboretum v Novém Dvoře u Opavy nabízí návštěvníkům pohled na dendrologickou expozici o ploše 23 ha a skleníkovou expozici. Roste zde na 7000 druhů rostlin z různých světadílů včetně...

	INICIÁLY ZPĚVAČKY ZAGOROVÉ	OSOBNÍ ZÁJMENO	PÁČICÍ NÁSTROJ	JMÉNO PĚVKYNĚ DESTINNOVÉ	POUŽÍVAT KOŠTĚ		TA I ONA	INICIÁLY HERCE ETZLERA	2. DÍL TAJENKY	DRUH KVĚTENSTVÍ
RYCHLE HOVOR.						OHMATÁNÍ				
POPULÁRNÍ						HRA V MARIÁŠI / KOVOVÝ SPOJ				
	PŘEDLOŽKA	BRZY / 1. DÍL TAJENKY						CHEM. ZN. RADIA / ASPIK		
DOMÁCÍ ZVÍŘATA				ZVUK TROUBENÍ / LANĚ SLOVEN.			NOUZOVÉ VOLÁNÍ / INIC. SKLAD. STRAUSSE			
VOZÍK					TĚLO / TÁBOŘIŠTĚ					NEŠIKA HOVOR.
MRAK						ZÁVAZEK / SPISOVATEL KAREL VÁCLAV				
	BARVA DO TISKÁREN / SPĚCH HOVOR.						PŘIBLIŽNĚ ZKR. / CITOSLOVCE OHRAZENÍ			
CHEM. ZN. KRYPTONU			JMÉNO HERCE FIALY / ODCHÝLENÍ KOL					KOMERČNÍ BANKA ZKR. / PATŘÍCÍ NÁM MN. Č.		
PLAVIDLO Z KLÁD				PRVNÍ OSADNÍK / ZESÍLENÝ POPĚVEK						
NÁSTUP					MANŽELKA SYNA / POHŘEBNÍ HOSTINA					
ŠKOLNÍ POMŮCKA						OBCHODNÍ ŠKOLA ZKR. / ARABSKÝ NÁČELNÍK			OŠKLIVOST	BÝVALÁ ŠVÉDSKÁ HUDEBNÍ SKUPINA
	DATOVÝ NOSIČ / LOKNUTÍ			ZÁPADOČESKÉ MĚSTO / STAROŘEK			CITOSLOVCE KOŇ. RŽÁNÍ / NÁZEV AUTOBAZARU			
SPZ HRADCE KRÁLOVÉ			PLOŠNÁ VÝMĚRA / NÁZEV PÍSMENE K					CHEM. ZN. NIOBU / INIC. MODEL. PRŮŠOVÉ		
KMENOVÉ VLÁKNO					JEDEN Z APOŠTOLŮ					
OTEC MANŽELA					ČÁST KABÁTU					

Partnerem křížovky je Radioteka.cz

Velký výběr audioknih, hudebních titulů na CD, LP a knih najdete na jednom místě v e-shopu Radioteka.cz.

Radioteka.cz
Český rozhlas

Radiotéka doporučuje:

Patrik Rozehnal: Vánoční pečení

Josef Maršálek zasvětil pečení celý svůj život. Patrik Rozehnal se mu profesionálně věnuje více než dvacet let v Českém rozhlase. Oba spojili své síly, um a nápady a výsledkem je padesát unikátních receptů, které spojují cukrářskou preciznost s domácí pohodou. V knize najdete vánoční klasiku, staročeské kousky, ale i novinky, které během vánočních svátků každého potěší.

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, ŘÍJEN 2026

Celkem došlo 3 358 odpovědí | z toho 2 014 žen a 1 344 mužů.

Křížovka s Radiotékou Českého rozhlasu
tajenka: …Olomouc s polským Krakovem.
soutěžilo: 343 čtenářů; 336 správně; 7 špatně
výherci: Jan Žemlička, Praha; Linda Burdová, Stráž pod Ralskem; Milan Drahoš, Jablonec nad Nisou

Edice ČT
otázka: Kde se narodil Johann Gregor Mendel?
odpověď: a) v Hynčicích
soutěžilo: 515 čtenářů; 509 správně; 6 špatně
výherci: Jindřiška Holá, Zvole (Zábřeh); Alena Vacková, Vysoké Mýto; Lenka Nekolová, Studénka

Klášterec nad Ohří – podzim mezi horami
odpovědi: b), a), a)
soutěžilo: 502 čtenářů; 470 správně; 32 špatně
výherci: Marie Chládková, Libchavy; Jarmila Steinbauerová, Tábor; Jiří Novotný, Velké Opatovice

Jeseník na podzim – čas objevování, pohody a zážitků
odpovědi: a), c), a)
soutěžilo: 518 čtenářů; 506 správně; 12 špatně
výherci: Petr Vostrejž, Bystřice nad Pernštejnem; Radka Bašićová, Jevíčko; Stanislava Jandorová, Moravský Krumlov

Podzim láká do Ústí
odpovědi: b), b), b)
soutěžilo: 459 čtenářů; 451 správně; 8 špatně
výherci: Pavel Horký, Karviná; Emilie Horká, Karviná; Aleš Neuwirth, Klimkovice

Ašsko v barvách podzimu
odpovědi: a), b), c)
soutěžilo: 509 čtenářů; 500 správně; 9 špatně
výherci: Alžběta Burdová, Stráž pod Ralskem; Olga Spáčilová, Kobeřice u Brna; Jana Klimešová, Plzeň

Přijměte pozvání do největšího města Frýdlantska
odpovědi: a), b), b)
soutěžilo: 512 čtenářů; 502 správně; 10 špatně
výherci: Eva Vaverková, Benešov; Lukáš Asník, Dobročovice; Jiří Jochman, Břeclav

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

UPOZORNĚNÍ: Odpovědi na soutěže zasílejte pouze přes www.kampocesku.cz/souteze nejpozději do 10. dne měsíce uvedeného u každé soutěže. Zasílání odpovědí prostřednictvím e-mailu a poštou není možné.

Tajenku křížovky nám zašlete do 1. prosince z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží cenu od Radiotéky Českého rozhlasu ve formě slevového kuponu.

Podmínky soutěží najdete na **www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky**. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Nevyzvednuté, nepřevzaté nebo nereklamované dodání výhry výhercem do 30 dnů od jejich zveřejnění propadají bez náhrady.

Vánoce v Jihlavě

od 29. listopadu

jako vyšité

adventní trhy

kruhové kluziště

tvořivé dílny

pekelný víkend

Pestrý Program

světelná pohádka

betlémská stezka

vánoční vláček

putování s ponocným

dojihlavy.cz

Adventní
JIŽNÍ ČECHY
Tady začínají Vánoce
Jižní Čechy
KAM NA ADVENT
NA JIHU
www.jiznicechy.cz